

Sprawozdanie z działalności
GRUPY KAPITAŁOWEJ RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A.
w I półroczu 2017 roku

Zarząd Banku przedstawia Sprawozdanie z działalności
Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A.
w I półroczu 2017 roku

Piotr Czarnecki	Prezes Zarządu
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>
Maciej Bardan	Pierwszy Wiceprezes Zarządu
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>
Jan Czeremcha	Wiceprezes Zarządu
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>
Witold Broniszewski	Członek Zarządu
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>
Łukasz Januszewski	Członek Zarządu
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>
Piotr Konieczny	Członek Zarządu
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>
Werner Georg Mayer	Członek Zarządu
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>

Warszawa, 9 sierpnia 2017 r.

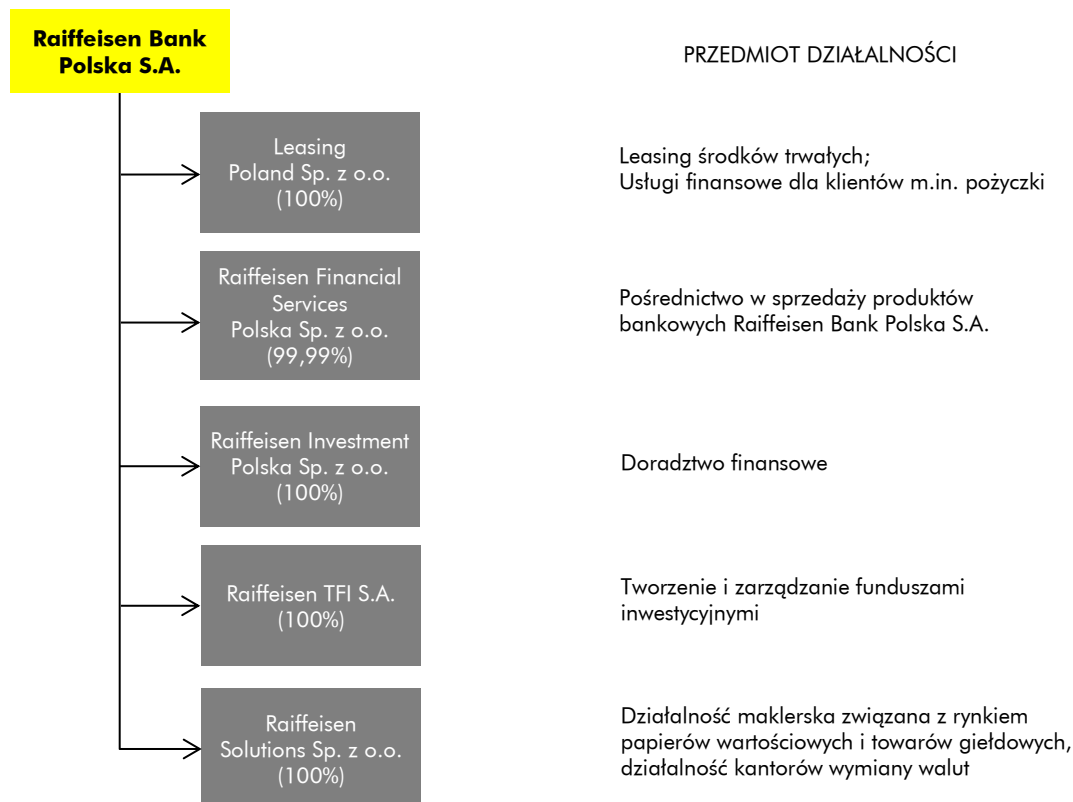
Spis treści

1. INFORMACJE OGÓLNE.....	5
2. OTOCZENIE MAKROEKONOMICZNE W I PÓŁROCZU 2017 R.	5
2.1. Wzrost gospodarczy	5
2.2. Rynek pracy	6
2.3. Inflacja	7
2.4. Finanse publiczne i rynek dłużnych papierów skarbowych	8
2.5. Kurs walutowy	9
2.6. Polityka pieniężna	10
2.7. Sektor bankowy.....	11
2.8. Rynek kapitałowy	13
3. NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA I OSIĄGNIĘCIA W GRUPIE RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A. W I PÓŁROCZU 2017 R.....	13
4. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A. W I PÓŁROCZU 2017 R.....	17
4.1. Rachunek zysków i strat	17
4.1.1. Wynik z tytułu odsetek.....	18
4.1.1.1. Struktura przychodów odsetkowych	18
4.1.1.2. Struktura kosztów odsetkowych	19
4.1.2. Przychody pozaodsetkowe.....	20
4.1.3. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	20
4.1.4. Ogólne koszty administracyjne	20
4.2. Wyniki segmentów	21
4.3. Sprawozdanie z sytuacji finansowej	25
4.3.1. Aktywa.....	25
4.3.2. Zobowiązania i kapitały	26
4.4. Podstawowe wskaźniki finansowe	28
5. DZIAŁALNOŚĆ RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A. W I PÓŁROCZU 2017 R.	28
5.1. Bankowość Detaliczna	28
5.1.1. Produkty depozytowe	28
5.1.2. Karty debetowe i kredytowe.....	30
5.1.3. Produkty kredytowe.....	30
5.1.4. Produkty ubezpieczeniowe	31
5.1.5. Produkty inwestycyjne	31
5.1.6. Dom Maklerski	32
5.1.7. Bankowość prywatna Friedrich Wilhelm Raiffeisen.....	32
5.1.8. Mikroprzedsiębiorstwa	33
5.2. Bankowość Korporacyjna.....	33
5.2.1. Wzrost bazy klientów	34
5.2.2. Działalność kredytowa	35
5.2.3. Obsługa i finansowanie transakcji handlowych	36
5.2.4. Faktoring	36
5.2.5. Bankowość transakcyjna	36
5.2.6. Bankowość skarbowa i depozyty	37
5.2.7. Bankowość inwestycyjna	38
5.3. Instytucje Finansowe i Rynki Kapitałowe.....	38
5.4. Nagrody.....	39
6. DZIAŁALNOŚĆ RAIFFEISEN SOLUTIONS SP. Z O. O. W I PÓŁROCZU 2017 R.	40
7. DZIAŁALNOŚĆ RAIFFEISEN TFI S.A. W I PÓŁROCZU 2017 R.	40
8. ROZWÓJ ORGANIZACJI I INFRASTRUKTURY GRUPY RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A. W I PÓŁROCZU 2017 R... 40	40
8.1. IT i Operacje Banku	40
8.2. Rozwój elektronicznych kanałów obsługi w Banku	41
8.3. Sieć oddziałów bankowych	42
8.4. Stan zatrudnienia	42

9. SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIZNESU (CSR) W GRUPIE RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A.....	43
10. ZARZĄDZANIE GŁÓWNYMI RODZAJAMI RYZYKA	44
10.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym	44
10.1.1. Jakość portfela kredytowego	45
10.1.2. Portfel kredytów zabezpieczonych hipotecznie denominowanych w CHF.....	45
10.2. Adekwatność kapitałowa	46
10.3. Ryzyko płynności	47
10.4. Ryzyko rynkowe.....	48
10.5. Ryzyko operacyjne.....	49
10.6. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności (compliance)	50
11. ZDARZENIA PO DACIE SPRAWOZDAWCZEJ.....	50
12. PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A.....	50
12.1. Czynniki makroekonomiczne mogące mieć wpływ na wyniki Grupy.....	50
12.2. Perspektywy rozwoju Grupy	51
13. ŁAD KORPORACYJNY W RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A.....	51
13.1. Zasady oraz zakres stosowania ładu korporacyjnego	51
13.2. Akcjonariat	51
13.3. Rada Nadzorcza	52
13.4. Zarząd Banku	52
14. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A.	53

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) obejmuje jednostkę dominującą – Raiffeisen Bank Polska S.A. („Bank”, „Raiffeisen Polbank”, „Raiffeisen Bank Polska”) oraz jednostki zależne. Skład Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. na dzień 30 czerwca 2017 r. prezentuje poniższy schemat:

W okresie objętym niniejszym Sprawozdaniem Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. nie wystąpiły zmiany w strukturze Grupy

2. Otoczenie makroekonomiczne w I półroczu 2017 r.

2.1. Wzrost gospodarczy

Początek 2017 r. przyniósł wyraźną poprawę koniunktury, a wzrost PKB sięgnął w I kw. 4,0% r./r. Dominującą rolę cały czas odgrywała konsumpcja prywatna, której wzrost sięgnął aż 4,7% r./r. a w wkład w tworzenie PKB sięgnął 3,0 p.p. Odnotowane wyniki tej kategorii były najlepsze od 2008 r. Czynnikiem stymulującym wydatki gospodarstw domowych była przede wszystkim stabilna sytuacja na rynku pracy, jednak dużą rolę odgrywały też transfery socjalne w ramach programu 500+.

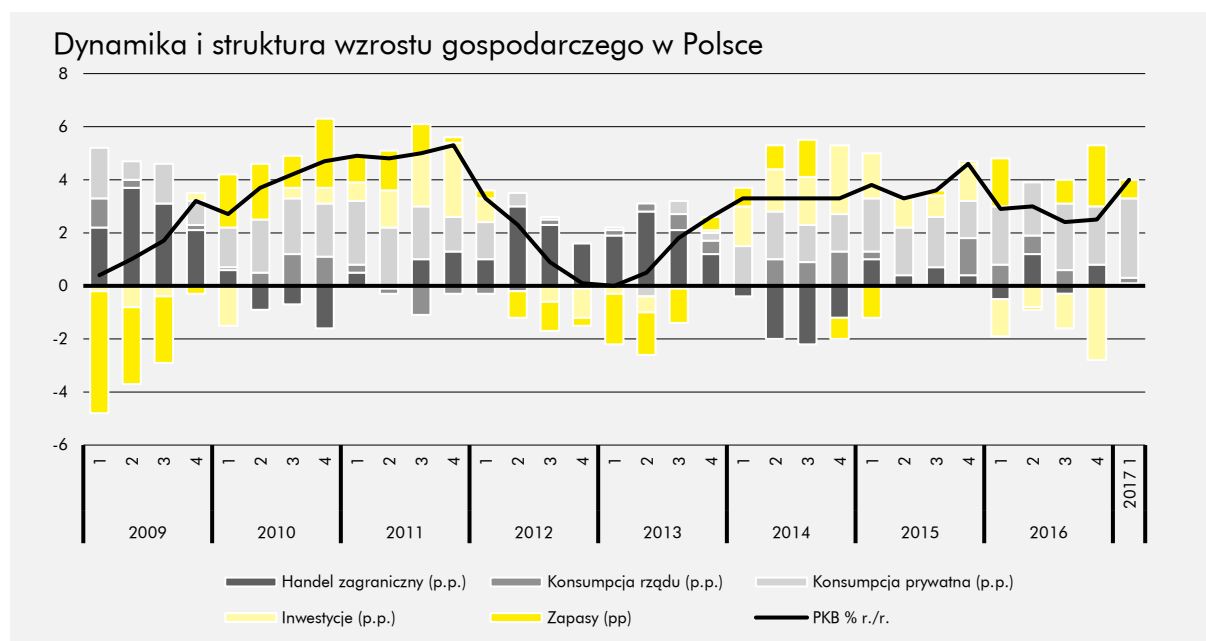
Konsumpcja prywatna pozostała najprawdopodobniej głównym czynnikiem kształtującym wzrost gospodarki także w II kwartale 2017 r. Wskazują na to miesięczne dane o realnej sprzedaży detalicznej oraz nadal bardzo dobre odczyty z rynku pracy. Realny fundusz płac w sektorze przedsiębiorstw wzrastał bowiem w tym okresie o 7,9% r./r. a wzrost sprzedaży wyniósł 6,3% r./r., co łącznie pozwala oczekiwać wysokiej dynamiki konsumpcji. Trzeba jednak podkreślić, że roczna dynamika tej kategorii może stopniowo zwalniać z uwagi na statystyczne efekty wysokiej bazy po wprowadzeniu programu 500+ w kwietniu 2016 r.

Spore rozczarowanie przyniósł natomiast w I kwartale br. komponent inwestycji, których roczna dynamika zanotowała piąty z rzędu ujemny odczyt, na poziomie -0,4%. Główną przyczyną słabości tej kategorii było niskie wykorzystanie funduszy unijnych w ramach perspektywy finansowej 2014-

2020, co niekorzystnie wpływa szczególnie na nakłady ponoszone przez sektor publiczny. W przedsiębiorstwach prywatnych dodatkowym czynnikiem mogącym obniżyć poziom inwestycji mogła być niepewność związana z wydarzeniami politycznymi jak wybory we Francji, konsekwencje Brexitu czy sytuacja finansów publicznych w Polsce.

Patrząc z perspektywy połowy 2017 r. wydaje się, że wiele z czynników ograniczających wzrost inwestycji ustąpiło lub zmniejszyło się ich znaczenie. Coraz lepsze wyniki w II kwartale notowała produkcja budowlano-montażowa, której średni wzrost sięgnął 8,1% r./r. wobec 4,7% r./r. w pierwszym kwartale. Znacznie stabilniej przedstawia się też sytuacja krajowych finansów publicznych oraz polityczna i gospodarcza w strefie euro, będącej głównym partnerem handlowym Polski. Dodatkowo, wg stanu na koniec maja 2017 r. liczba podpisanych umów na projekty współfinansowane z programów unijnych była zbliżona do łącznej ich wartości w całym minionym roku. Wszystko to pozwala z optymizmem patrzeć na wzrost inwestycji w najbliższych kwartałach.

Stopniowe ożywienie po stronie inwestycji może w kolejnych kwartałach niekorzystnie oddziaływać na saldo wymiany handlowej, ponieważ realizacja inwestycji w Polsce często wymaga dóbr importowanych. Po tym jak handel zagraniczny w I kwartale jedynie nieznacznie, tj. o 0,1 p.p., kontrybuował do wzrostu PKB, w dalszej części roku wkład ten może zatem stać się ujemny. Dostępne dane Narodowego Banku Polskiego („NBP”) za pięć pierwszych miesięcy 2017 r. wskazują, że eksport i import towarów (w EUR) rósł w tym okresie średnio o odpowiednio 10,2 % r./r. oraz 12,8% r./r.

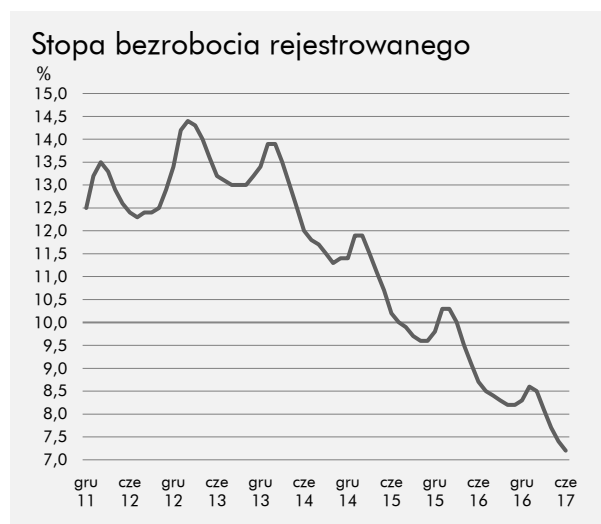
2.2. Rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy w I półroczu 2017 r. ulegała dalszej, systematycznej poprawie. Średnia stopa bezrobocia rejestrowanego spadła w tym okresie do 7,9% wobec 9,6% w tym samym okresie poprzedniego roku. W tym samym czasie wyraźny był też wzrost liczby ofert pracy, który średnio w okresie od stycznia do maja 2017 r. wyniósł 15,0% r./r. Za spadek stopy bezrobocia odpowiadał głównie wyraźny wzrost zatrudnienia. W sektorze przedsiębiorstw wyniósł on 4,5% r./r. w I półroczu 2017 r. wobec 2,9% r./r. zanotowanych średnio w całym 2016 r.

Wysoki popyt na pracę miał jednak niewielki wpływ na zanotowaną w I półroczu 2017 r. dynamikę wynagrodzeń. W sektorze przedsiębiorstw płace rosły w tym okresie średnio o 4,8% r./r. a więc niewiele więcej niż 4,1% r./r. odnotowane średnio rok wcześniej. Duży wpływ na ograniczenie presji płacowej miał w ostatnich miesiącach napływ siły roboczej zza wschodniej granicy Polski, głównie z

Ukrainy. Według danych publikowanych przez NBP, szacowana skala legalnego zatrudnienia z Ukrainy w 2016 r. wynosiła 770 tys. i była o 39,1% wyższa niż rok wcześniej.

Najbliższe miesiące powinny przynieść utrzymanie pozytywnych tendencji na rynku pracy. Czynnikiem ryzyka pozostaje planowana reforma emerytalna, która obniży wiek emerytalny do 60/65 lat, co może zmniejszyć podaż pracy. Ostateczny wpływ wprowadzanych zmian będzie zależny od tego, jak wiele osób nabywających prawo do świadczeń zdecyduje się opuścić rynek pracy. Dane o aktywności zawodowej osób w wieku powyżej 60/65 lat sugerują, że odsetek ten będzie wysoki, przy czym utrzymujący się wysoki popyt na pracę przy kurczącej się podaży pracowników może zachęcać uprawnionych do pozostania na rynku pracy.

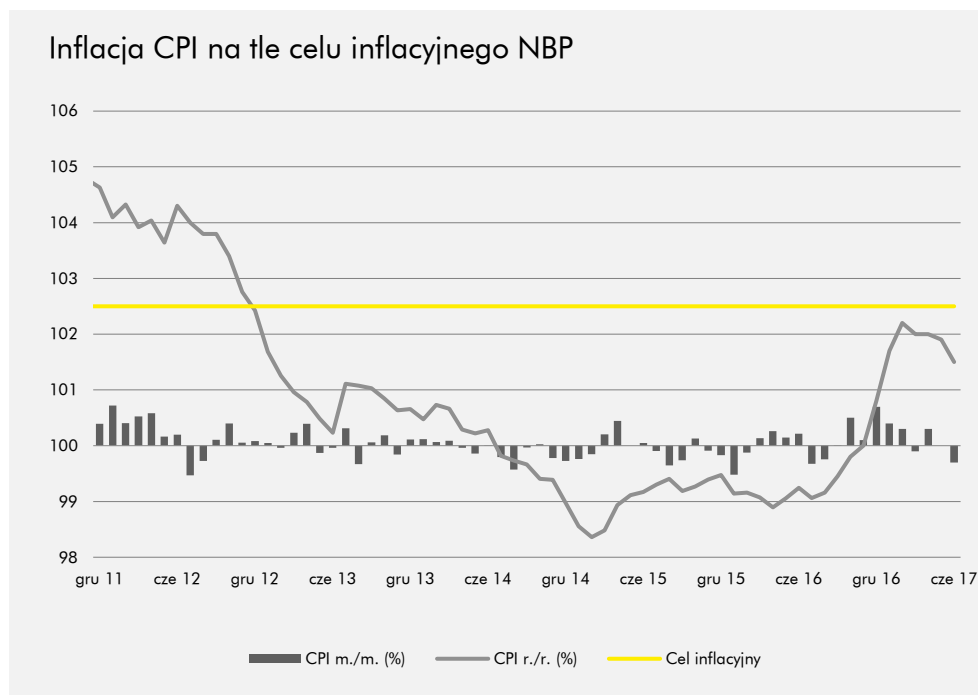

Źródło: GUS

2.3. Inflacja

Inflacja cen konsumenckich (CPI) przyspieszyła wyraźnie w I połowie 2017 r. Dynamika cen rosta w tym okresie średnio o 1,9% r./r. wobec spadku o 0,6% r./r. od stycznia do grudnia 2016 r. Najszybszy wzrost cen zanotowano w lutym, na poziomie 2,2% r./r. po czym inflacja zaczęła stopniowo zwalniać aby osiągnąć dolną granicę celu inflacyjnego NBP, tj. 1,5% r./r. w czerwcu 2016 r. Głównym motorem przyspieszenia cen były w pierwszym półroczu paliwa i żywność. W efekcie wskaźnik inflacji bazowej po wyłączeniu cen żywności i energii znajdował się na znacznie niższym poziomie, średnio 0,6% r./r.

Przyspieszenie obserwowane było także w przypadku cen produkcji. Inflacja PPI rosta w omawianym okresie o 3,6% r./r., po tym jak w całym minionym roku wyniosła średnio -0,1% r./r. Także w tym przypadku kluczową determinantą zmian wskaźnika były ceny surowców. Czynnikiem ten pozostanie istotny dla ścieżki inflacji także w kolejnych miesiącach. Biorąc pod uwagę obserwowane pod koniec półroczu przyspieszenie płac nie można jednak wykluczyć, że na procesy inflacyjne zaczną wpływać także czynniki popytowe, których działanie byłoby widoczne nie tylko w głównym wskaźniku CPI, lecz także w poziomach inflacji bazowej.

Źródło: GUS i NBP.

2.4. Finanse publiczne i rynek dłużnych papierów skarbowych

Obraz finansów publicznych w I połowie 2017 r. był bardzo dobry. Dzięki wysokim wpływom budżetowym, które po czerwcu przekroczyły planowaną harmonogram kwotę 158,6 mld zł aż o 18,1 mld, budżet zamknął się nadwyżką w kwocie 5,9 mld zł wobec planowanych 18,9 mld zł deficytu. Oprócz dobrego wykonania wpływów budżetowych na ten wynik wpłynęła też jednorazowa wpłata z zysku NBP w kwocie 8,7 mld zł oraz niskie wykonanie wydatków w kwocie 170,8 mld zł wobec planowanych 177,6 mld zł.

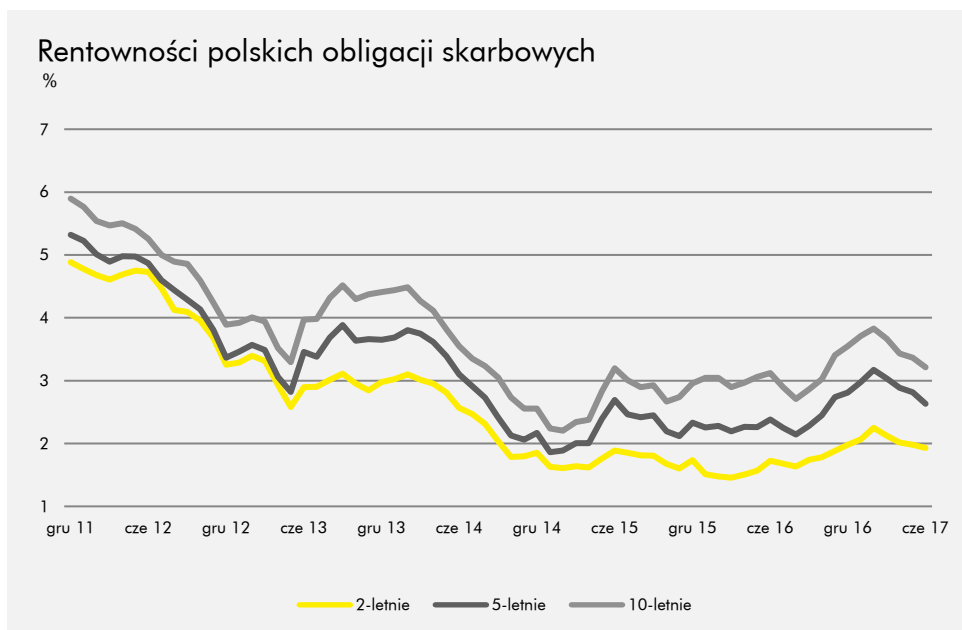
Poprawa wyników budżetu została dostrzeżona przez agencje ratingowe. W kwietniu 2017 r. wskazała na to agencja S&P, która utrzymała rating na poziomie BBB+ z perspektywą stabilną. W maju 2017 r. swoją ocenę Polski na poziomie A2 podtrzymała agencja Moody's, decydując się też na podniesienie perspektywy z negatywnej na stabilną m.in. z uwagi na poprawę finansów publicznych. Na początku lipca długoterminowy rating Polski na poziomie A- z perspektywą stabilną utrzymała także agencja Fitch, wskazując na bilansowanie się czynników ryzyka dla ewentualnej podwyżki/obniżki ratingu w przyszłości. Najbliższe przeglądy ratingu Polski zaplanowane są na wrzesień (Moody's), październik (S&P) i grudzień (Fitch).

Głównym wyzwaniem dla finansów publicznych w kolejnych kwartałach wydaje się być możliwy wzrost obciążeń emerytalnych związany z obniżką wieku emerytalnego. Dodatkowo można liczyć się z przyspieszeniem innych wydatków budżetowych m.in. w związku z finansowaniem projektów z wykorzystaniem funduszy unijnych. Czynnikiem mogącym poprawiać kondycję finansów publicznych w przyszłości są podejmowane próby uszczelnienia systemu podatkowego, natomiast dodatkowym czynnikiem ryzyka jest ryzyko spowolnienia gospodarki.

Stabilna sytuacja finansów publicznych wraz z ponownym wyhamowaniem inflacji i łagodną retoryką władz monetarnych wspierały rynek obligacji skarbowych. Rentowność 10-letnich obligacji skarbowych spadła od końca 2016 r. do końca czerwca 2017 r. z 3,63% na 3,32%, natomiast dla obligacji 2-letnich zanotowano spadek z 2,03% na 1,90%. W całym omawianym okresie krajowy rynek umacniał się w relacji do obligacji w strefie euro. Różnica w rentowności 10-letniego benchmarku w Polsce i Niemczech spadła o ponad 50 p.b. do 286 pkt.

W najbliższych miesiącach krajowy rynek obligacji skarbowych może pozostawać pod dominującym wpływem rynków rozwiniętych. Szczególnie ważne wydają się sygnały normalizacji polityki pieniężnej

w strefie euro, co może nie być bez wpływu na nastroje wśród członków krajowej Rady Polityki Pieniężnej. Dodatkowo dla inwestorów istotne będą procesy inflacyjne w krajowej gospodarce oraz sytuacja finansów publicznych, kształtująca m.in. potrzeby pożyczkowe i podaż na rynku pierwotnym.

Źródło: Bloomberg

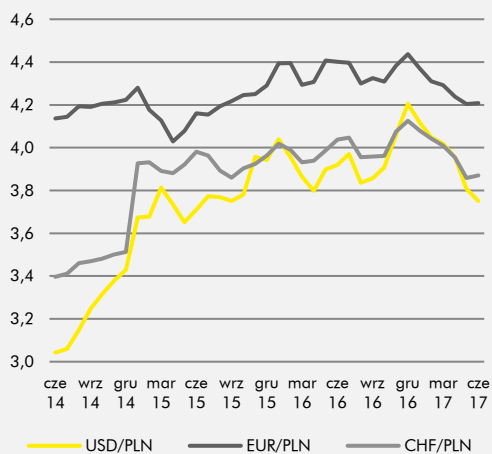
2.5. Kurs walutowy

Wahania złotego w I połowie 2017 r. determinowane były zarówno czynnikami wewnętrznymi, jak też ogólnym sentymentem do koszyka walut rynków wschodzących. Wśród czynników krajowych dużą rolę odgrywało przyspieszenie gospodarki połączone z dobrym wykonaniem budżetu, co sprzyjało napływowi kapitału na krajowy rynek finansowy. Ogólny sentyment dla walut tradycyjnie uważanych za ryzykowne wspierało natomiast przyspieszenie wzrostu gospodarczego na świecie, osłabienie dolara i spadek obaw o znaczne spowolnienie gospodarki Chin.

Od początku 2017 r. złoty umocnił się do euro o 3,9%, natomiast wobec amerykańskiego dolara skala aprecjacji sięgnęła 11,6%. Złoty pozostawał w tym okresie silny także wobec głównych walut naszego regionu. Względem węgierskiego forinta aprecjacja sięgnęła 3,8% a względem czeskiej korony wyniosła 0,7%. Względem tych walut złoty osłabiał się jednak od maja, co szczególnie widoczne było w notowaniach CZKPLN. Popyt na koronę wspierany był bowiem rosnącymi oczekiwaniami na normalizację polityki pieniężnej przez czeski bank centralny.

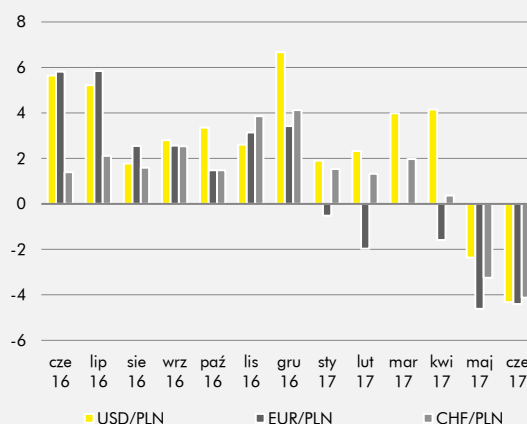
W kolejnych kwartałach korzystnie na złotego działać powinny czynniki krajowe w postaci wysokiego wzrostu gospodarczego oraz stabilnej sytuacji finansów publicznych. Ryzykiem pozostaje natomiast polityka pieniężna. Przy inflacji utrzymującej się poniżej 2,5% środka celu NBP, stopy procentowe mogą pozostawać bez zmian jeszcze przez długi czas, podczas gdy w strefie euro coraz wyraźniej rysuje się możliwość normalizowania polityki pieniężnej poprzez ograniczanie programu aktywów.

Historyczne średnie miesięczne kursy USD/PLN, EUR/PLN, CHF/PLN

Źródło: NBP

Zmiany średnich miesięcznych kursów USD/PLN, EUR/PLN, CHF/PLN w ostatnich 12 miesiącach (% r./r.)

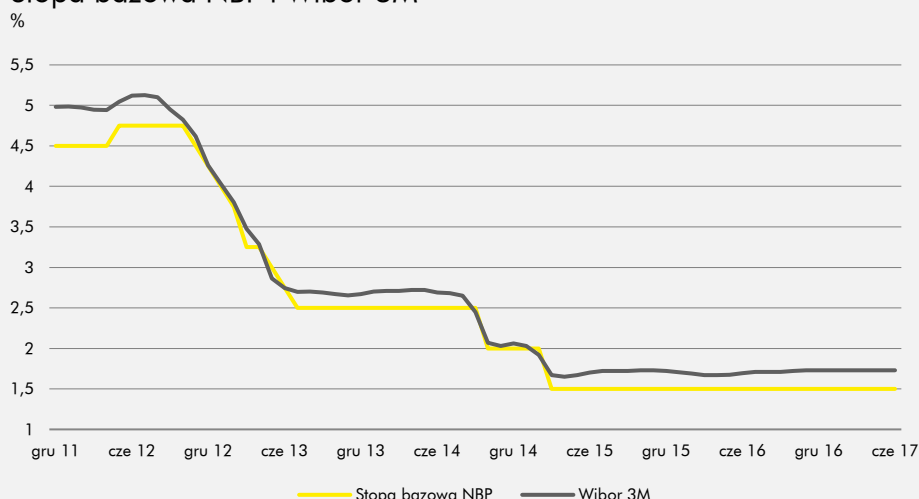

2.6. Polityka pieniężna

Pierwsze miesiące 2017 r. nie przyniosły zmian w krajowej polityce pieniężnej. Główna stopa procentowa Narodowego Banku Polskiego pozostała na poziomie 1,5%, natomiast stopa depozytowa i lombardowa na poziomie odpowiednio 0,5% i 2,5%. W całym pierwszym półroczu nie nastąpiły też istotne zmiany w nastawieniu członków Rady Polityki Pieniężnej (RPP), która podtrzymuje opinię, że obecny poziom stóp jest odpowiedni dla stanu gospodarki.

Biorąc pod uwagę komentarze z RPP oraz wciąż umiarkowaną presję inflacyjną, zmiany stóp procentowych w perspektywie najbliższych miesięcy wydają się mało prawdopodobne. Zmiana retoryki Rady nie jest jednak wykluczona, jeśli tylko inflacja CPI zbliżyłaby się do środka celu NBP na poziomie 2,5% lub w gospodarce zarysowałyby się niekorzystne efekty niskich realnych stóp procentowych, jak np. spadek napływu depozytów w sektorze bankowym.

Stopa bazowa NBP i Wibor 3M

Źródło: NBP i Bloomberg.

2.7. Sektor bankowy

W I półroczu 2017 r. sytuacja w sektorze bankowym pozostawała stabilna pomimo znacznego obciążenia kosztami regulacyjnymi w I kwartale 2017 r., wynikającymi z konieczności rozpoznania całkowitej opłaty na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2017 r. (w wysokości blisko 1,2 mld zł), przy stałym obciążeniu obowiązującym od lutego 2016 r. podatkiem od niektórych instytucji finansowych. Wg szacunków Ministerstwa Finansów, do maja 2017 r. dochody do budżetu z tego tytułu osiągnęły 1,8 mld zł. Obciążenia te miały negatywny wpływ na wyniki banków w analizowanym okresie – na koniec maja 2017 r. koszty działalności banków (wraz z amortyzacją) wzrosły o 6,2% r./r.

Zysk netto sektora bankowego według danych Komisji Nadzoru Finansowego („KNF”) na koniec maja 2017 r. spadł o 2,2% r./r. i wyniósł 5,2 mld zł. Na jego poziom w analizowanym okresie wpływ miały następujące pozycje:

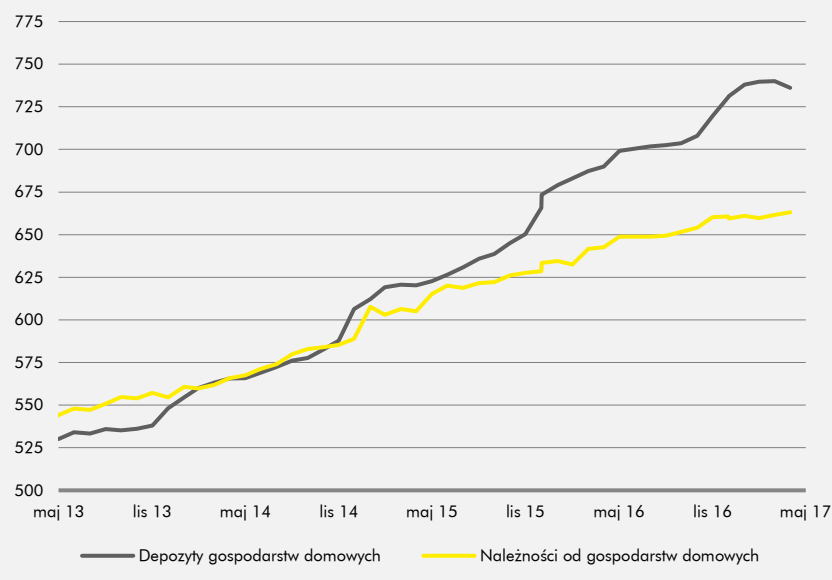
- Wynik z tytułu odsetek wyniósł 17,0 mld zł i był o 11,1% wyższy niż na koniec maja 2016 r.;
- Wynik z działalności bankowej wyniósł 24,9 mld zł i zanotował wzrost o 4,8% r./r.;
- Koszty działalności banków (wraz z amortyzacją) wyniosły 15,2 mld zł i wzrosły o 6,2% r./r. (m.in. w rezultacie obowiązującego podatku bankowego oraz jednorazowej opłaty na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2017 r.);
- Poziom utworzonych przez banki odpisów wyniósł 2,5 mld zł i był o 2,0% niższy niż na koniec maja ubiegłego roku.

Podstawowe kategorie bilansu sektora bankowego na koniec maja 2017 r. kształtowały się następująco:

- Depozyty gospodarstw domowych osiągnęły wartość 736,1 mld zł, tj. były wyższe o 0,7% (+5,3 mld zł) wobec stanu na koniec 2016 r. Mimo stale poprawiającej się sytuacji na rynku pracy, wzrostu wynagrodzeń oraz wsparcia rządowego programu „Rodzina 500+” widoczny jest spadek dynamiki przyrostu wolumenu depozytów – na koniec maja 2016 r. zanotował on wzrost o 3,6% w stosunku do końca 2015 r. Aktualne spowolnienie tempa przyrostu depozytów wynika m.in. ze spadającego oprocentowania depozytów bankowych, jak również wysokiej konsumpcji wspieranej przez nieznacznie rosnącą, ale nadal niską inflację oraz niskie stopy procentowe;
- Saldo należności od gospodarstw domowych osiągnęło wartość 663,1 mld zł, co oznacza wzrost o 0,4% (+2,4 mld zł) w stosunku do końca 2016 r. Kredyty mieszkaniowe, stanowiące 59,5% należności ogółem od gospodarstw domowych, spadły o 1,4% względem końca 2016 r., osiągając na koniec maja 2017 r. wartość 394,5 mld zł. Wartość kredytów mieszkaniowych w złotych wzrosła w tym okresie o 4,2%, osiągając poziom 244,3 mld zł, podczas gdy wolumen kredytów w walucie obcej spadł o 9,5% do 150,2 mld zł. Spadek ten był spowodowany z jednej strony sukcesywnymi spłatami oraz marginalizacją sprzedaży kredytów walutowych, a z drugiej spadającymi kursami walut (w okresie koniec grudnia 2016 r. – maj 2017 r. kurs CHF/PLN spadł o 6,9%, EUR/PLN o 5,7%, a USD/PLN o 10,6%, wg NBP). W efekcie udział kredytów walutowych w ogólnej wartości kredytów mieszkaniowych spadł w stosunku do końca 2016 r. o 3,4 p.p. do 38,1%, a kredytów denominowanych we frankach szwajcarskich o 0,3 p.p. do 80,6% wszystkich mieszkaniowych kredytów walutowych. Udział kredytów konsumpcyjnych w ogólnym wolumenie kredytów gospodarstw domowych osiągnął 23,3%, a ich wartość na koniec maja 2017 r. wyniosła 154,6 mld zł (wzrost o 2,9% r./r.).

Depozyty i należności od gospodarstw domowych

mld zł

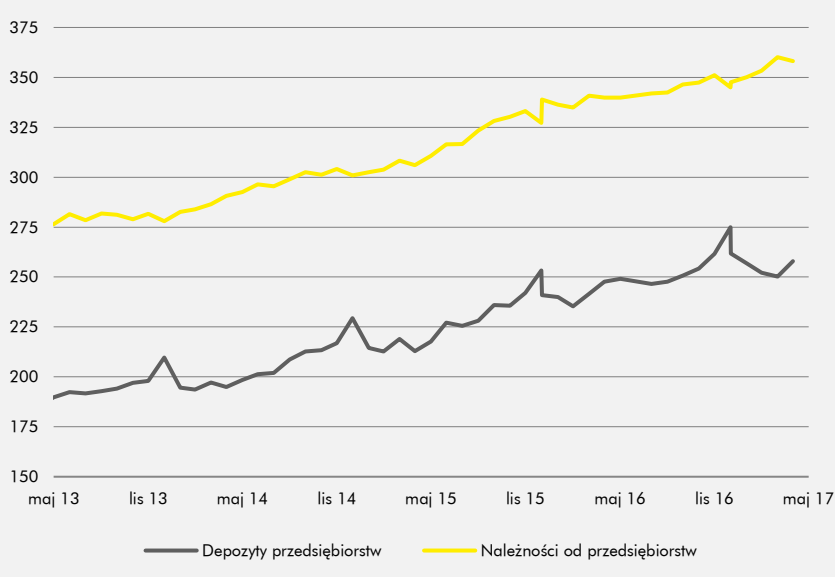

Źródło: KNF

- Depozyty przedsiębiorstw osiągnęły wartość 257,9 mld zł, notując spadek o 6,2% (-17,0 mld zł) w stosunku do końca 2016 r. Spadek po pierwszych pięciu miesiącach 2017 r. był większy od zmiany w analogicznym okresie 2016 r., kiedy to depozyty przedsiębiorstw zmniejszyły się o 2,2%, tj. o 5,6 mld zł;
- Saldo należności od sektora przedsiębiorstw wynosiło 358,1 mld zł i wzrosło o 3,8% (+13,2 mld zł) w stosunku do końca 2016 r. Należności od małych i średnich przedsiębiorstw („MŚP”) wzrosły w większym stopniu niż należności od dużych przedsiębiorstw – o 4,3% do poziomu 202,0 mld zł, wobec 3,1% do poziomu 156,0 mld zł w przypadku dużych przedsiębiorstw. Największy wzrost miał miejsce w przypadku kredytów operacyjnych: o 7,4% w segmencie dużych przedsiębiorstw i o 9,0% w segmencie MŚP.

Depozyty i należności od przedsiębiorstw

mld zł

Źródło: KNF

Baza kapitałowa sektora bankowego w Polsce uległa dalszej poprawie, osiągając na koniec maja 2017 r. poziom 189,1 mld zł (wzrost o 2,9% w stosunku do końca 2016 r.), natomiast współczynnik wypłacalności według danych KNF dostępnych na koniec marca 2017 r. wzrósł do poziomu 17,9%, tj. o 0,2 p.p. w stosunku do stanu na koniec 2016 r. Jest to m.in. efekt sektorowych i indywidualnych rekomendacji KNF dla banków w zakresie polityki dywidendowej.

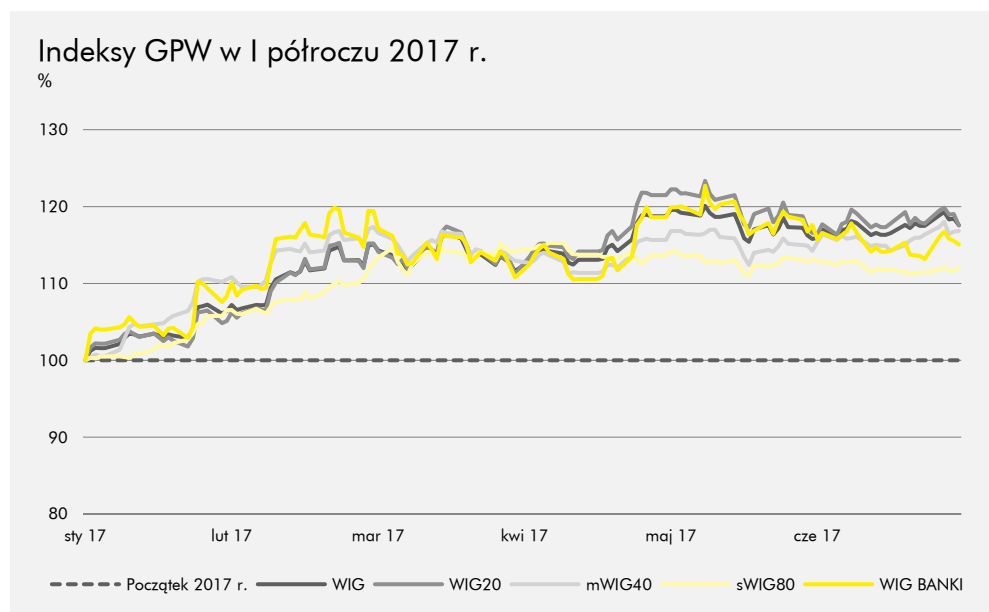
2.8. Rynek kapitałowy

W trakcie I półroczu 2017 r. zmiany indeksów Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie („GPW”) były dość znaczące. Główny indeks WIG oscylował w przedziale od 0% do plus 20% wobec poziomu z początku roku, przy czym przez całe półrocze WIG wykazywał dodatnią dynamikę. I półrocze 2017 r. WIG zakończył 18% wzrostem, natomiast indeks blue chipów (WIG20), czyli indeks największych spółek na GPW, w tym czasie również wzrósł o 18%. Na koniec I połowy 2017 r. na tle indeksów giełdowych, z 12-procentowym wzrostem, relatywnie słabiej prezentowały się małe spółki zgrupowane w sWIG80. Mocne zachowanie blue-chipów było konsekwencją zmiany sentymentu wobec sektora paliwowego, surowcowego i bankowego, które zakończyły I półrocze 2017 r. zwyżką na poziomie odpowiednio 26%, 18% i 15%.

Liczba debiutów na GPW wyniosła 6 wobec 9 w I półroczu 2016 r., przy czym historycznie niskie stopy procentowe wyraźnie zachęcały do pozyskiwania finansowania poprzez instrumenty dłużne. Wartość notowanych emisji na rynku instrumentów dłużnych Catalyst wyniosła 73,3 mld zł i wzrosła o 10% r./r. Zwyżce wartości notowanych obligacji towarzyszył spadek wartości obrotów o 26% do poziomu 1,3 mld zł.

Wzrost wolumenu obrotów wystąpił na rynku kontraktów terminowych na indeksy (plus 4% r./r.) i kontraktów terminowych na akcje (+47%).

Rozwijającym się segmentem rynku kapitałowego były produkty strukturyzowane. Obroty certyfikatami strukturyzowanymi w I półroczu 2017 r. osiągnęły wartość 475 mln zł (wzrost o 12% r./r.).

Źródło: Bloomberg

3. Najważniejsze wydarzenia i osiągnięcia w Grupie Raiffeisen Bank Polska S.A. w I półroczu 2017 r.

W I półroczu 2017 r. Grupa koncentrowała się na realizacji dotychczasowej strategii, dostosowując jednocześnie model biznesowy do zmian w otoczeniu i wyzwań rynkowych. W odpowiedzi na

zachodzące w otoczeniu sektora bankowego zjawiska, takie jak rosnące koszty regulacyjne czy przyspieszający postęp technologiczny wpływający na zmianę zachowań i preferencji klientów, Zarząd Banku w kwietniu 2017 r. podjął decyzję o dokonaniu cyfrowej ewolucji Banku oraz przeprowadzeniu programu optymalizacji w latach 2017-2019 (zwanym dalej „programem optymalizacji”). Celem tego programu jest poprawa rentowności Banku i osiągnięcie wskaźnika kosztów do dochodów poniżej poziomu 55% począwszy od 2019 r., m.in. poprzez uzyskanie do końca 2019 r. oszczędności w wysokości nie niższej niż 200 mln zł w porównaniu do bazy kosztowej Banku z 2016 r. w wyniku zmniejszenia liczby oddziałów (o 60-70 do 2018 r.) i ich optymalizacji (poprzez przekształcenie maksymalnie 90 oddziałów detalicznych w placówki efektywne kosztowo i o formacie bardziej sprzyjającym realizacji stawianych przed nimi celów) oraz zmniejszenia liczby etatów (o około 850-950 do 2019 r.). Program zakłada ponadto transformację części procesów operacyjnych, usprawnienie i zintegrowanie systemów informatycznych oraz poprawę zarządzania kosztami. W II kwartale 2017 r. Grupa rozpoznała kwotę 45,5 mln zł na pokrycie kosztów związanych z redukcją zatrudnienia i zamykaniem oddziałów wynikającymi z realizacji powyższego programu, z czego 32,1 mln zł stanowiła rezerwa utworzona w ogólnych kosztach administracyjnych, a 13,4 mln zł zostało ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych. Do końca czerwca 2017 r. w ramach programu optymalizacji Grupa zamknęła operacyjnie 62 oddziały detaliczne.

W konsekwencji podjęcia decyzji o przeprowadzeniu programu optymalizacji Zarząd Banku dokonał oceny wartości marki „Polbank”, w wyniku której dokonano spisania marki „Polbank” w kwocie 114 mln zł ujętej w pozycji pozostałych kosztów operacyjnych w I półroczu 2017 r. W efekcie powyższego zdarzenia jednorazowego Grupa odnotowała stratę netto w I półroczu 2017 r. w wysokości 29,7 mln zł. W I półroczu 2016 r. Grupa wypracowała 81,5 mln zł zysku netto, z czego 69,8 mln zł stanowił zysk netto z działalności kontynuowanej i 11,7 mln zł stanowił zysk netto z działalności zaniechanej (w wyniku sprzedaży spółki zależnej Raiffeisen-Leasing Polska S.A. na rzecz Raiffeisen Bank International AG w I kwartale 2016 r.). W I półroczu 2017 r. Grupa nie wykazywała żadnego wyniku z działalności zaniechanej.

Na wynik Grupy w I półroczu 2017 r. miały wpływ ponadto następujące czynniki:

- dochody z działalności operacyjnej w wysokości 847,1 mln zł, tj. niższe o 5% niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, w którym Bank rozpoznał jednorazowy dochód w wysokości 80,6 mln zł z rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. Po wyłączeniu dochodu z transakcji Visa dochód z działalności operacyjnej wzrósł w I półroczu 2017 r. o 5% r./r., do czego przyczynił się wzrost wyniku odsetkowego o 12% r./r.;
- spadek kosztów administracyjnych o 7% r./r. pomimo zaksięgowania jednorazowo w I kwartale 2017 r. całkowitej opłaty na fundusz przymusowej restrukturyzacji Bankowego Funduszu Gwarancyjnego;
- odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe w wysokości 89,6 mln zł, tj. wyższe o 63% w stosunku do wyniku I półrocza 2016 r. głównie w wyniku zwiększenia odpisów w segmencie Bankowości Detalicznej oraz niskiej bazy odpisów w Bankowości Korporacyjnej w I półroczu 2016 r. Jednocześnie pozytywny wpływ na poziom odpisów miała transakcja sprzedaży wierzytelności kredytowych z wynikiem brutto z tytułu sprzedaży w wysokości 51,4 mln zł (opisana szerzej na str. 20 niniejszego Sprawozdania);
- podatek od instytucji finansowych w wysokości 69,3 mln zł.

Aktywa Grupy na koniec I półrocza 2017 r. wyniosły 49,8 mld zł i spadły o 3,4 mld zł, tj. 6%, w stosunku do końca 2016 r. Spadek ten związany był z ograniczeniem nadpłynności Grupy i w konsekwencji redukcją portfela aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu. W porównaniu do końca 2016 r. kredyty i pożyczki udzielone klientom pozostały praktycznie na niezmiennym poziomie (spadek o 1% głównie w efekcie umocnienia się PLN wobec CHF), a zobowiązania wobec klientów były niższe o 7% w związku z poprawą efektywności struktury płynnościowej Grupy.

W I półroczu 2017 r. Bank kontynuował realizację dotychczasowej strategii Bankowości Detalicznej, w szczególności koncentrując się na akwizycji nowych klientów i wzmacnianiu relacji z klientami dostarczając uatrakcyjnioną i dostosowaną do ich potrzeb ofertę produktów i usług. W I półroczu 2017 r. Bank pozyskał 64 tys. Wymarzonych Kont Osobistych, z czego 56 tys. wśród nowych

klientów. W rezultacie na koniec okresu Bank prowadził 409 tys. Wymarzonych Kont Osobistych, przy wzroście łącznej liczby kont osobistych dla klientów z podsegmentów masowych i zamożnych o 12% r./r., co wpłynęło pozytywnie na strukturę produktów depozytowych, jak i realizowaną marżę. W zakresie kredytów Bank utrzymał wysoką dynamikę sprzedażową głównie poprzez wdrożenie nowej oferty akwizycyjnej „small ticket” (niskie kwoty finansowania w szybkim procesie kredytowym). Za działania w obszarze kredytów gotówkowych Bank został doceniony w rankingu Złoty Bankier organizowanym przez redakcję Bankier.pl i Puls Biznesu, zajmując trzecie miejsce w kategorii kredyt gotówkowy. Na koniec I półrocza 2017 r. liczba aktywnych klientów Bankowości Detalicznej wzrosła o 7,5% do 769 tys.

W obszarze bankowości prywatnej Bank po raz kolejny został wysoko oceniony w prestiżowych rankingach. Po raz czwarty z rzędu zdobył 5 gwiazdek, będących najwyższą oceną w przygotowywanym przez magazyn Forbes rankingu polskiego rynku bankowości *private banking*. Bankowość prywatna Friedrich Wilhelm Raiffeisen („FWR”) została też po raz pierwszy wyróżniona jako najlepszy *private banking* w Polsce przez EMEA Finance w ramach Europe Banking Awards 2016.

W I półroczu 2017 r. Bank umocnił swoją pozycję również w segmencie Bankowości Korporacyjnej, zwiększając bazę klientów o 3,2% r./r. do poziomu 14,7 tys., przy czym podsegment średnich przedsiębiorstw odnotował największą zmianę ze wzrostem 8,8% r./r. Przełożyło się to także na wolumen kredytów netto udzielonych klientom segmentu małych i średnich firm, który wzrósł o 9,5% wobec końca 2016 r. Dane odzwierciedlają strategiczne kierunki rozwoju segmentu Bankowości Korporacyjnej, który koncentruje swoją uwagę na wzroście w obszarze klientów sektora MŚP przy jednoczesnym utrzymaniu pozycji Banku w segmencie dużych przedsiębiorstw (w którym dynamika wzrostu kredytów netto udzielonych klientom wyniosła 2,8% w stosunku do końca 2016 r.).

W obszarze faktoringu, w którym Bank jest wiodącym i najczęściej wybieranym przez polskie przedsiębiorstwa dostawcą rozwiązań faktoringowych (korzystało z nich 22% klientów faktoringowych w Polsce), na koniec czerwca 2017 r. Bank zajmował trzecią pozycję na rynku z 10% udziałem w obrotach wg danych Polskiego Związku Faktorów. W I półroczu 2017 r. Bank dynamicznie rozwijał sprzedaż faktoringu w podsegmentach małych i średnich firm i odnotował wzrost nowo pozyskanych klientów o 38% r./r. Ponadto, w II kwartale 2017 r. Bank wprowadził Smart FaktoR - pierwszą w Polsce aplikację, za pomocą której m.in. cały proces skupu faktury można przeprowadzić za pomocą urządzenia mobilnego.

W II kwartale 2017 r. spółka zależna Banku – Raiffeisen TFI S.A. – otrzymała od KNF zezwolenie na wykonywanie działalności oraz podpisała z ALTUS TFI umowę o przejęcie zarządzania funduszy inwestycyjnych Raiffeisen SFIO Parasolowy oraz FWR Selektyny FIZ.

W I półroczu 2017 r., zgodnie ze zobowiązaniem inwestorskim akcjonariusza Banku Raiffeisen Bank International AG („RBI”), dotyczącego wprowadzenia akcji Banku do obrotu regulowanego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, Bank prowadził przygotowania do przeprowadzenia pierwszej oferty publicznej akcji („Oferta”). W dniu 19 czerwca 2017 r. Bank ogłosił zamiar przeprowadzenia przez akcjonariusza Banku Oferty oraz ubiegania się o dopuszczenie i wprowadzenie ich do obrotu na GPW. W dniu 28 czerwca 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła prospekt emisyjny związany z ofertą. Oferta obejmowała sprzedaż 33 850 251 akcji zwykłych imiennych Banku o wartości nominalnej 10 zł każda. Uprawnionymi do wzięcia udziału w Ofercie byli wyłącznie inwestorzy instytucjonalni. W dniu 6 lipca 2017 r. RBI po konsultacji z Globalnymi Koordynatorami Oferty podjął decyzję o zawieszeniu przeprowadzenia Oferty z powodu niezadowolającego poziomu zainteresowania Ofertą, który spełniałby warunki określone we wspomnianym zobowiązaniu RBI wobec KNF. Decyzja o zawieszeniu Oferty została podjęta bez jednoczesnego wskazania nowych terminów Oferty. Podczas posiedzenia KNF w dniu 1 sierpnia 2017 r., w wyniku rozmów z RBI, KNF podjęła decyzję o wyznaczeniu nowego terminu przeprowadzenia pierwszej oferty publicznej Banku. W komunikacie KNF poinformowała, że RBI powinien wprowadzić akcje Banku do obrotu na GPW z zapewnieniem ich faktycznej płynności na poziomie 15% lub wyższym w terminie nie później niż do dnia 15 maja 2018 r.

Podsumowanie wyników Grupy w I półroczu 2017 r.¹ :

29,7 mln zł straty netto		Strata netto wobec 69,8 mln zł zysku osiągniętego w analogicznym okresie ubiegłego roku.
		Obciążenie wyniku finansowego wydarzeniem jednorazowym - spisaniem wartości niematerialnej - marki „Polbank” w kwocie 114,0 mln zł.
0,9 mln zł zysku brutto		Spadek zysku brutto o 99,3% r./r.
Redukcja bazy kosztowej		Spadek ogólnych kosztów administracyjnych o 6,9% r./r.
847,1 mln zł dochodów z działalności operacyjnej		Spadek o 4,9% r./r., głównie w wyniku rozliczenia w I półroczu 2016 r. transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc., która wygenerowała jednorazowy dochód w wysokości 80,6 mln zł.
		Po wyłączeniu dochodu z transakcji Visa dochód z działalności operacyjnej wzrósł w I półroczu 2017 r. o 4,5% r./r.;
Jakość portfela kredytowego		Wzrost odpisów z tytułu utraty wartości o 63,1% r./r. do poziomu 89,6 mln zł.
		Spadek udziału kredytów z utratą wartości do 7,7%. o 0,2 p.p. wobec końca 2016 r.
Zwiększenie bazy klientów		Wzrost liczby aktywnych klientów Bankowości Detalicznej o 7,5% r./r. do 769 tys.
		Wzrost liczby aktywnych klientów Bankowości Korporacyjnej o 3,2% r./r. do 14,7 tys.
Wolumen kredytów		Wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom obniżyła się o 379 mln zł w porównaniu do końca 2016 r., w wyniku spadku salda portfela kredytów hipotecznych denominowanych w CHF w efekcie umocnienia się PLN względem CHF.
Wolumen depozytów		Wartość zobowiązań wobec klientów spadła o 2,6 mld zł w stosunku do końca 2016 r. do 33,7 mld zł, co związane było z poprawą efektywności struktury płynnościowej Grupy.
Bezpieczna sytuacja płynnościowa		Wskaźnik Kredyty netto do Depozytów na poziomie 99,2%

¹ Dane z rachunku zysków i strat za okres 01.01.2016 – 30.06.2016 odnoszą się do działalności kontynuowanej.

Poprawa wskaźników kapitałowych

Łączny współczynnik kapitałowy na poziomie 17,62% - wzrost o 0,92 p.p. w stosunku do końca 2016 r.

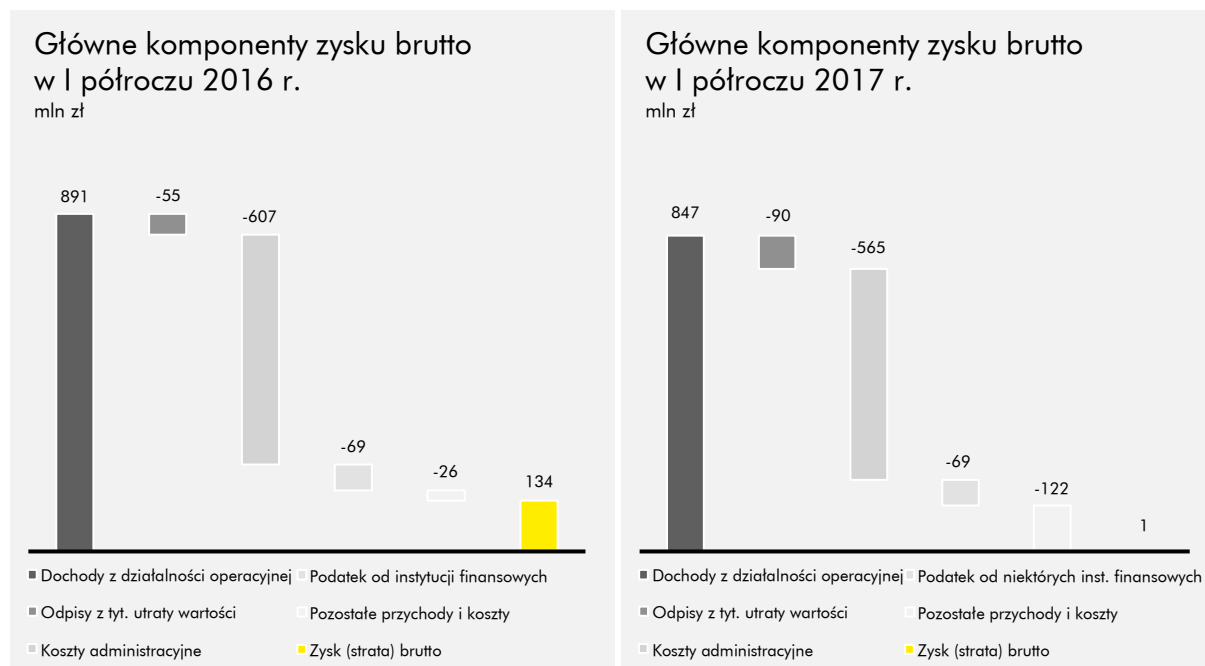
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 na poziomie 17,03% - wzrost o 0,98 p.p. w stosunku do końca 2016 r.

4. Sytuacja finansowa Grupy Raiffeisen Bank Polska S.A. w I półroczu 2017 r.

4.1. Rachunek zysków i strat

W I półroczu 2017 r. Grupa odnotowała 29,7 mln zł straty netto wobec 81,5 mln zł zysku netto w analogicznym okresie roku ubiegłego, z czego 69,8 mln zł stanowił zysk netto z działalności kontynuowanej i 11,7 mln zł stanowił zysk netto z działalności zaniechanej. W I półroczu 2017 r. Grupa nie wykazywała żadnego wyniku z działalności zaniechanej.

Strata netto odnotowana w I półroczu 2017 r. była przede wszystkim związana z wydarzeniem jednorazowym – spisaniem wartości niematerialnej – marki „Polbank” w kwocie 114,0 mln zł wykazanym w pozycji pozostałe koszty operacyjne. Decyzja o spisaniu marki została podjęta przez Zarząd Banku w wyniku oceny wartości marki „Polbank” przeprowadzonej w konsekwencji przyjęcia przez Zarząd programu cyfrowej ewolucji i optymalizacji Banku na lata 2017-2019 (więcej na str. 13 niniejszego Sprawozdania).

Głównymi czynnikami wpływającymi ponadto na wyniki Grupy w I półroczu 2017 r. w stosunku do I półrocza 2016 r. były:

- Spadek dochodów z działalności operacyjnej o 5% r./r. do 847,1 mln zł na koniec czerwca 2017 r. Spadek wynikał głównie z rozliczenia w I półroczu 2016 r. transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc., która wygenerowała jednorazowy dochód w wysokości 80,6 mln zł. Po wyłączeniu dochodu z transakcji Visa dochód z działalności operacyjnej wzrósł w I półroczu 2017 r. o 5% r./r.;

- Spadek kosztów administracyjnych o 7% r./r. do poziomu 565,4 mln zł;
- Wzrost odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe o 63% r./r. do poziomu 89,6 mln zł;
- Podatek od instytucji finansowych w wysokości 69,3 mln zł, tj. na poziomie zbliżonym do I półrocza 2016 r. (wzrost o 1% r./r.).

Wybrane pozycje rachunku zysków i strat (w tys. zł)	Za okres od 01.01.2017 do 30.06.2017	Za okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	Zmiana	
			tys. zł	%
Przychody z tytułu odsetek	783 051	782 882	169	0,0
Koszty z tytułu odsetek	-236 611	-296 578	59 967	-20,2
Wynik z tytułu odsetek	546 440	486 304	60 136	12,4
Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-89 551	-54 917	-34 634	63,1
Przychody z tytułu prowizji i opłat	324 752	335 488	-10 736	-3,2
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-34 197	-40 360	6 163	-15,3
Wynik z tytułu prowizji i opłat	290 555	295 128	-4 573	-1,5
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany	9 972	109 708	-99 736	-90,9
Ogólne koszty administracyjne	-565 361	-607 048	41 688	-6,9
Przychody z tytułu dywidend	167	0	167	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	-121 982	-26 327	-95 655	363,3
Podatek od instytucji finansowych	-69 298	-68 509	-789	1,2
Zysk (strata) brutto	942	134 339	-133 397	-99,3
Podatek dochodowy	-30 635	-64 573	33 938	-52,6
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	-29 693	69 766	-99 459	-
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej	0	11 720	-11 720	-100,0
Zysk (strata) netto	-29 693	81 486	-111 179	-

4.1.1. Wynik z tytułu odsetek

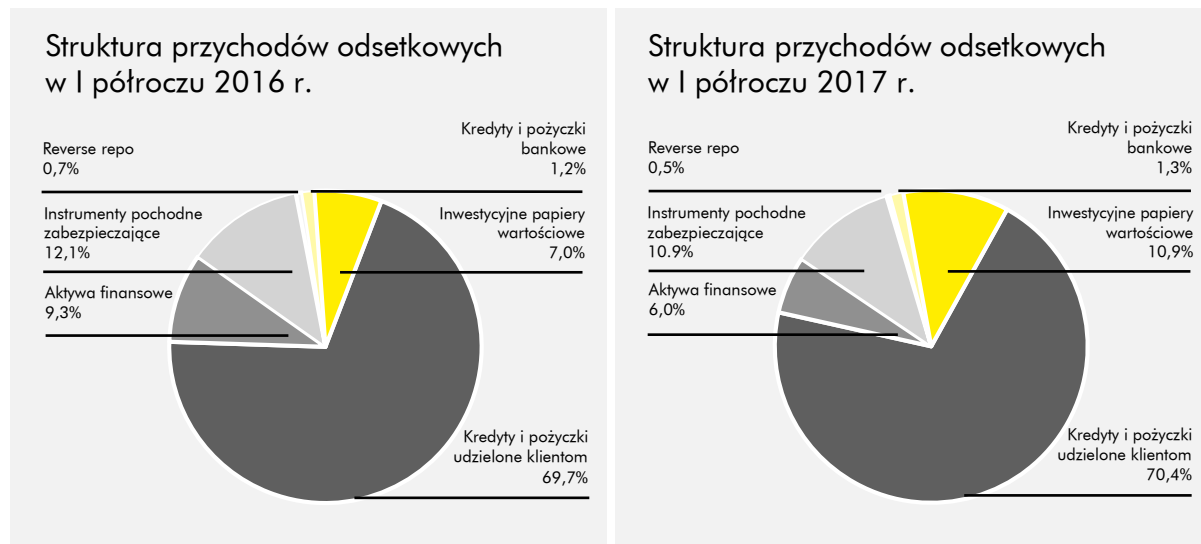
W I półroczu 2017 r. Grupa zrealizowała wynik odsetkowy w wysokości 546,4 mln zł i był on o 12% wyższy w porównaniu do wyniku osiągniętego w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wzrost ten spowodowany był znacznym obniżeniem kosztów odsetkowych przy utrzymaniu poziomu przychodów odsetkowych. Obniżenie kosztów odsetkowych było głównie wynikiem znacznego spadku kosztów od depozytów klientów.

4.1.1.1. Struktura przychodów odsetkowych

Przychody odsetkowe wyniosły 783,1 mln zł w I półroczu 2017 r., tj. pozostały praktycznie na niezmiennym poziomie wobec I półrocza 2016 r.

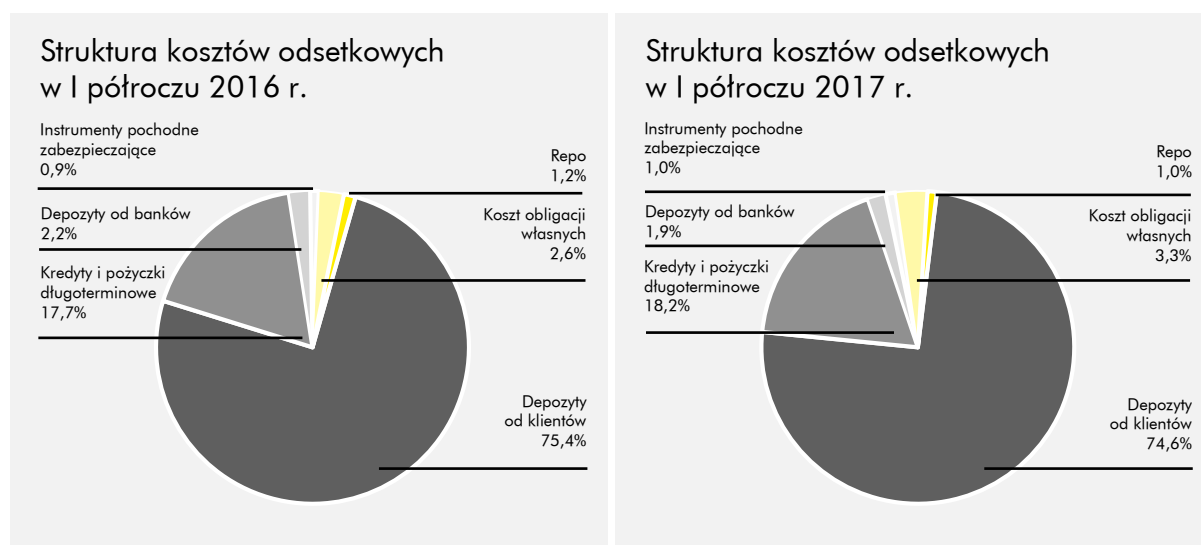
Struktura przychodów odsetkowych nie uległa zasadniczym zmianom w porównaniu do pierwszych sześciu miesięcy 2016 r. Głównym składnikiem przychodów odsetkowych pozostały przychody z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom, których udział pozostał na poziomie 70%. Przychody odsetkowe z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wyniosły 551,5 mln zł i były o 1% wyższe niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wzrost ten wynikał ze wzrostu marży na kredytach i pożyczkach udzielonych klientom. Udział przychodów odsetkowych z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających spadł z 12% w I półroczu 2016 r. do 11% w I półroczu 2017 r. Przychód z tytułu tych instrumentów spadł o 10% r./r. w wyniku mniejszej wartości portfela tych instrumentów. Znaczący wzrost udziału w przychodach odsetkowych – z 7% w I półroczu 2016 r. do 11% w I półroczu 2017 r. – został odnotowany dla przychodów z tytułu inwestycyjnych papierów wartościowych. Przychody z tytułu inwestycyjnych papierów wartościowych wyniosły 85,5 mln zł i wzrosły o 57% r./r., głównie w związku ze zwiększeniem średniego salda papierów inwestycyjnych o

54%. Udział przychodów z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu spadł z 9% w I półroczu 2016 r. do 6% w I półroczu 2017 r. Przychody z tej pozycji obniżyły się o 36% do poziomu 46,7 mln zł, co było skutkiem spadku średniego salda papierów przeznaczonych do obrotu o 38% z powodu zmiany polityki zarządzania bilansem Grupy polegającej na zwiększeniu salda papierów inwestycyjnych oraz ograniczeniu nadpłynności Grupy.

4.1.1.2. Struktura kosztów odsetkowych

Koszty odsetkowe w I półroczu 2017 r. były o 20% niższe niż w analogicznym okresie roku ubiegłego, co wynikało ze spadku salda pasywów, zmiany struktury zobowiązań wobec klientów i poprawy marży. Główną pozycją kosztów odsetkowych pozostały koszty z tytułu depozytów klientów, których udział pozostał na poziomie poprzedniego roku i wyniósł 75%. Koszty odsetkowe od depozytów klientów obniżyły się o 21% r./r. do poziomu 176,6 mln zł. Spadek ten wynikał z niższego salda depozytów klientów oraz poprawy osiągniętej marży poprzez skuteczną politykę cenową i zmianę struktury zobowiązań wobec klientów poprzez zwiększenie udziału rachunków bieżących i oszczędnościowych kosztem udziału depozytów terminowych. Druga największa pozycja kosztów odsetkowych – koszty odsetkowe z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek spadły w I półroczu 2017 o 18% r./r. do poziomu 43,2 mln zł, co było związane ze spadkiem średniego salda otrzymanych kredytów i pożyczek o 9% r./r. Jednocześnie udział kosztów odsetkowych z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek w kosztach odsetkowych ogółem pozostał na niezmiennym poziomie w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego i wyniósł 18%.

4.1.2. Przychody pozaodsetkowe

W I półroczu 2017 r. przychody pozaodsetkowe Grupy (składające się z wyniku z tytułu prowizji i opłat, wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany oraz przychodów z tytułu dywidend) wyniosły 300,7 mln zł i były o 26% niższe niż w analogicznym okresie roku ubiegłego, w którym Grupa odnotowała jednorazowe przychody z tytułu rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. w wysokości 80,6 mln zł. Po wyłączeniu przychodów z transakcji Visa przychody pozaodsetkowe Grupy spadły o 7% r./r.

Wynik z tytułu prowizji i opłat wyniósł 290,6 mln zł, tj. był niższy o 2% r./r. przede wszystkim za sprawą zmniejszenia przychodów z tytułu marży transakcyjnej na klientowskich transakcjach walutowych i pochodnych, pomimo znacznego obniżenia kosztów z tytułu opłat i prowizji (o 15% r./r.) głównie z powodu outsourcingu obsługi transakcji kartowych.

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany w I półroczu 2017 r. wyniósł 10,0 mln zł i był o 66% niższy od wyniku osiągniętego w analogicznym okresie roku ubiegłego oczyszczonego o jednorazowy przychód z tytułu transakcji Visa. Spadek ten spowodowany był zmianami struktury walutowej bilansu Grupy i zmianą wyniku na pochodnych instrumentach zabezpieczających niealokowanych do rachunkowości zabezpieczeń oraz negatywną wyceną opcji walutowych, która została częściowo skompensowana pozytywną wyceną papierów wartościowych i zwiększeniem wyniku na własnej działalności forexowej.

4.1.3. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe

Obciążenie rachunku zysków i strat Grupy z tytułu odpisów związanych z utratą wartości należności kredytowych wyniosło 89,6 mln zł po 6 miesiącach 2017 r. i zwiększyło się o 63% r./r. Wzrost ten spowodowany był głównie zwiększeniem odpisów na portfelu hipotecznym Bankowości Detalicznej i dojrzewaniem portfela kredytów niezabezpieczonych, których udział w portfelu detalicznym rośnie od II półrocza 2015 r., oraz niską bazą odpisów w segmencie Bankowości Korporacyjnej w I półroczu 2016 r.

W I półroczu 2017 r. Grupa dokonała istotnej sprzedaży wierzytelności kredytowych. W dniu 25 maja 2017 r. Bank podpisał umowę przelewu wierzytelności Banku, powstałej na podstawie umowy kredytu z dnia 18 października 2007 r., następnie zmienionej i uzgodnionej na podstawie umowy z dnia 30 października 2015 r., następnie włączonej w plan porozumienia układowego, pod prawem angielskim (ang. *scheme of arrangement*), wobec Celsa „Huta Ostrowiec” sp. z o. o. oraz innych podmiotów zobowiązanych w wysokości ok. 76,0 mln zł oraz ok. 8,5 mln EUR na rzecz HSBC Bank plc. Wierzytelności były zaklasyfikowane do kategorii z rozpoznaną utratą wartości oraz były objęte w istotnej części odpisami z tytułu utraty wartości. W wyniku powyższej transakcji, Bank otrzymał kwotę 37,9 mln zł za wierzytelność denominowaną w PLN oraz kwotę 4,6 mln EUR denominowaną w EUR. Wynik brutto z tytułu sprzedaży wyniósł 51,4 mln zł i został rozpoznany w pozycji „Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe”.

Wskaźnik udziału kredytów z rozpoznaną utratą wartości wyniósł 7,7% i był niższy o 0,2 p.p. w stosunku do końca 2016 r. Pokrycie kredytów z rozpoznaną utratą wartości na koniec I półrocza 2017 r. wyniosło 57,1% i było o 0,7 p.p. wyższe w stosunku do końca ubiegłego roku.

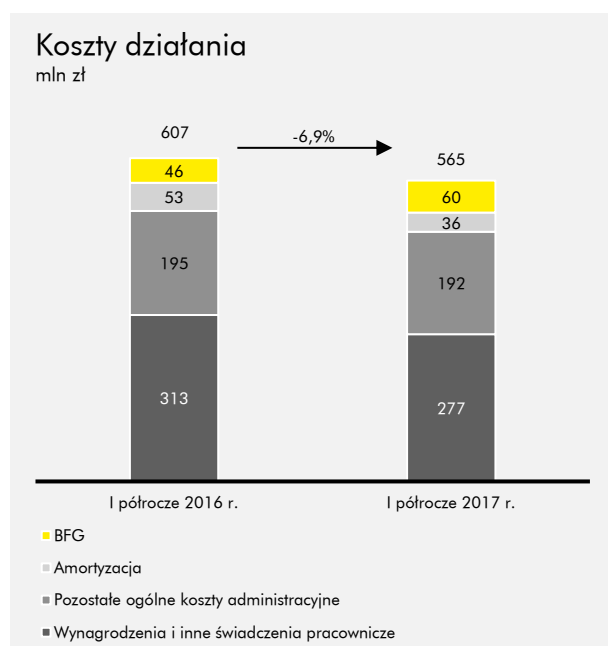
4.1.4. Ogólne koszty administracyjne

W I półroczu 2017 r. ogólne koszty administracyjne Grupy wyniosły 565,4 mln zł i spadły o 41,7 mln zł, tj. 7% r./r. Do spadku bazy kosztowej przyczyniły się przede wszystkim:

- Spadek kosztów wynagrodzeń i innych świadczeń pracowniczych na skutek redukcji zatrudniania w 2016 r. oraz rozpoczęcia programu optymalizacji obejmującego m.in.: zamknięcie 62 placówek Banku i restrukturyzację zatrudnienia. Na koniec I półrocza 2017 r. Bank odnotował spadek zatrudnienia o 318 etatów, tj. 8% r./r.;

- brak dotworzenia rezerwy na niewykorzystane urlopy w I półroczu 2017 r. W analogicznym okresie 2016 r. utworzono rezerwę w wysokości 24,8 mln zł;
- spadek kosztów utrzymania i najmu budynków spowodowany m.in. przeniesieniem centrali Banku w maju 2016 r. do nowego budynku oraz redukcją sieci oddziałów w 2016 r.;
- spadek kosztów amortyzacji dzięki optymalizacji złożoności architektury IT oraz kosztów utrzymania systemów i infrastruktury IT;
- kontynuacja projektu transformacji operacji, w ramach którego funkcje operacyjne przenoszone są do Centrum Operacyjnego w Rudzie Śląskiej.

Spadek kosztów został częściowo zneutralizowany m.in. przez rozpoznanie w wynikach I półrocza 2017 r. całorocznej składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w kwocie 48,4 mln zł oraz zawiązanie rezerw związanych z restrukturyzacją Banku i sieci oddziałów (łącznie na kwotę 32,1 mln zł).

4.2. Wyniki segmentów

Grupa zarządza działalnością biznesową w oparciu o cztery segmenty operacyjne: „Bankowość Korporacyjna”, „Bankowość Detaliczna”, „Instytucje Finansowe i Rynki Kapitałowe” oraz „Zarządzanie Aktywami i Pasywami oraz pozostała działalność”.

Analiza wyników odsetkowych segmentów jest przeprowadzana po uwzględnieniu wewnętrznego wyniku odsetkowego, w tym alokacji wewnętrznego wyniku odsetkowego z tytułu refinansowania kapitału i kosztów pożyczek podporządkowanych.

Wynik przed opodatkowaniem wg segmentów (w tys. zł)	Za okres od 01.01.2017 do 30.06.2017	Za okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	Zmiana	
			tys. zł	%
Bankowość Korporacyjna	148 144	181 044	-32 900	-18,2
Bankowość Detaliczna	-71 867	-52 665	-19 202	36,5
Instytucje finansowe i rynki kapitałowe	35 063	42 219	-7 155	-16,9
Zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozostała działalność	-110 400	-36 259	-74 140	204,5
Grupa łącznie	942	134 339	-133 397	-99,3

Segment Bankowości Korporacyjnej

Zysk brutto w segmencie Bankowości Korporacyjnej w I półroczu 2017 r. wyniósł 148,1 mln zł, tj. obniżył się o 18% r./r. Na spadek zysku brutto segmentu Bankowości Korporacyjnej w I półroczu 2017 r. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku miały wpływ poniższe elementy:

- Wynik z tytułu odsetek, który nieznacznie (o 1%) obniżył się do poziomu 181,3 mln zł. Przychody odsetkowe spadły o 1% z powodu obniżenia marży na kredytach. Spadek kosztów odsetkowych o 41% był spowodowany zmniejszeniem średniego salda pasywów o 16% r./r., poprawą marży na depozytach oraz zmianą struktury zobowiązań wobec klientów segmentu (zwiększeniem salda rachunków bieżących oraz spadkiem salda depozytów terminowych). Spadek kosztów odsetkowych został zneutralizowany przez niższy poziom alokowanego do segmentu wewnętrznego wyniku odsetkowego, który był spowodowany niższym saldem pasywów segmentu oraz spadkiem marży płynnościowej alokowanej do segmentu, co było pochodną dobrej sytuacji płynnościowej Grupy;
- Spadek wyniku nieodsetkowego do poziomu 147,1 mln zł, tj. o 14% w stosunku do I półrocza 2016 r., w którym wystąpił jednorazowy przychód z transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. Dodatkowo odnotowano spadek wyniku na transakcjach wymiany walut oraz niższy wynik prowizyjny z tytułu kredytów *project finance*. Po wyłączeniu przychodów z transakcji Visa przychody pozaodsetkowe spadły o 9% r./r.;
- Spadek ogólnych kosztów administracyjnych o 3% r./r.;
- Odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości 6,2 mln zł wobec rozwiązania odpisów w I półroczu 2016 r. w wysokości 5,1 mln zł. Niski poziom odpisów zarówno w I półroczu 2016 r. jak i w I półroczu 2017 r. był wynikiem udanej działalności restrukturyzacyjnej i zrealizowanymi odzyskami, m.in. w wyniku realizacji transakcji sprzedaży wierzytelności Banku wobec Celsa „Huta Ostrowiec” sp. z o.o. (więcej informacji na str. 20 niniejszego Sprawozdania). Wzrost odpisów r./r. był efektem niskiej bazy nowych odpisów utworzonych w I półroczu 2016 r.;
- Podatek od niektórych instytucji finansowych, alokowany w I półroczu 2017 r. do segmentu Bankowości Korporacyjnej nieznacznie spadł w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o 1% i wyniósł 19,9 mln zł.

Bankowość Korporacyjna (w tys. zł)	Za okres	Za okres	Zmiana	
	od 01.01.2017 do 30.06.2017	od 01.01.2016 do 30.06.2016	tys. zł	%
Przychody z tytułu odsetek	233 121	235 315	-2 194	-0,9
Koszty z tytułu odsetek	-35 163	-59 165	24 002	-40,6
Wynik zewnętrzny z tytułu odsetek	197 958	176 150	21 808	12,4
Wynik odsetkowy wewnętrzny	-16 693	6 763	-23 456	-
Wynik z tytułu odsetek	181 265	182 913	-1 648	-0,9
Przychody nieodsetkowe	147 145	171 369	-24 224	-14,1
Wynik z działalności bankowej	328 410	354 282	-25 872	-7,3
Ogólne koszty administracyjne	-154 215	-158 334	4 119	-2,6
Podatek od instytucji finansowych	-19 853	-20 000	147	-0,7
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	-6 198	5 097	-11 294	-
Wynik brutto	148 144	181 044	-32 900	-18,2
	Na dzień	Na dzień		
	30.06.2017	31.12.2016		
Aktywa	12 549 299	12 042 858	506 441	4,2
Zobowiązania	11 493 235	13 562 024	-2 068 789	-15,3

Segment Bankowości Detalicznej

Wynik segmentu Bankowości Detalicznej w I półroczu 2017 r. wyniósł -71,9 mln zł i był niższy o 19,2 mln zł w stosunku do I półrocza 2016 r. Głównymi czynnikami mającymi wpływ na wynik segmentu w I półroczu 2017 r. w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego były:

- Wynik odsetkowy, który wzrósł o 10% r./r. do poziomu 253,7 mln zł. Przychody odsetkowe wzrosły o 2% pomimo spadku średniego salda aktywów o 2% r./r. Wzrost ten był spowodowany zwiększeniem marży na skutek zastępowania spłacanego portfela hipotecznego wysokomarzowymi pożyczkami niezabezpieczonymi. Koszty odsetkowe segmentu spadły o 13% pomimo wzrostu średniego salda pasywów o 6% r./r. w wyniku skutecznego zarządzania polityką cenową pozyskiwanych depozytów;
- Przychody nieodsetkowe spadły o 65,2 mln zł, tj. 35% w porównaniu do I półrocza 2016 r., w którym wystąpił jednorazowy przychód z tytułu rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. Po wyłączeniu przychodów z transakcji Visa przychody pozaodsetkowe wzrosły o 5,0% r./r., głównie dzięki zwiększeniu przychodów z tytułu kart płatniczych i kredytowych spowodowanych zmianą oferty kartowej i zwiększeniem liczby kart oraz obniżeniu kosztów z tytułu kart płatniczych i operacji bankomatowych dzięki outsourcingowi obsługi transakcji kartowych;
- Ogólne koszty administracyjne segmentu Bankowości Detalicznej spadły o 11% w stosunku do I półrocza 2016 roku do poziomu 336,8 mln zł;
- Odpisy z tytułu utraty wartości zwiększyły się o 40% do poziomu 83,4 mln zł w związku z pogorszeniem parametrów ryzyka na portfelu hipotecznym, indywidualnymi przypadkami zidentyfikowanej utraty wartości walutowych kredytów hipotecznych oraz dojrzewaniem portfela kredytów niezabezpieczonych, których udział rośnie od II półrocza 2015 r.;
- Alokowany do segmentu Bankowości Detalicznej podatek od niektórych instytucji finansowych wzrósł o 11% r./r. i wyniósł 33,9 mln zł.

Bankowość Detaliczna (w tys. zł)	Za okres od 01.01.2017 do 30.06.2017	Za okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	Zmiana	
			tys. zł	%
Przychody z tytułu odsetek	326 700	320 426	6 274	2,0
Koszty z tytułu odsetek	-128 168	-147 274	19 106	-13,0
Wynik zewnętrzny z tytułu odsetek	198 531	173 151	25 380	14,7
Wynik odsetkowy wewnętrzny	55 135	56 918	-1 783	-3,1
Wynik z tytułu odsetek	253 666	230 069	23 598	10,3
Przychody nieodsetkowe	119 635	184 844	-65 209	-35,3
Wynik z działalności bankowej	373 301	414 913	-41 611	-10,0
Ogólne koszty administracyjne	-336 752	-379 434	42 682	-11,2
Podatek od instytucji finansowych	-33 928	-30 682	-3 246	10,6
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	-83 371	-59 700	-23 672	39,7
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	8 883	2 239	6 645	296,8
Wynik brutto	-71 867	-52 665	-19 202	36,5
	Na dzień 30.06.2017	Na dzień 31.12.2016		
Aktywa	21 091 607	22 117 056	-1 025 449	-4,6
Zobowiązania	19 760 313	20 510 794	-750 481	-3,7

Segment Instytucji Finansowych i Rynków Kapitałowych

W I półroczu 2017 r. roku segment Instytucji Finansowych i Rynków Kapitałowych wypracował zysk brutto w wysokości 35,1 mln zł, tj. niższy o 17% od wyniku osiągniętego w I półroczu 2016 r.

Głównymi czynnikami mającymi wpływ na wynik segmentu w I półroczu 2017 r. w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego były:

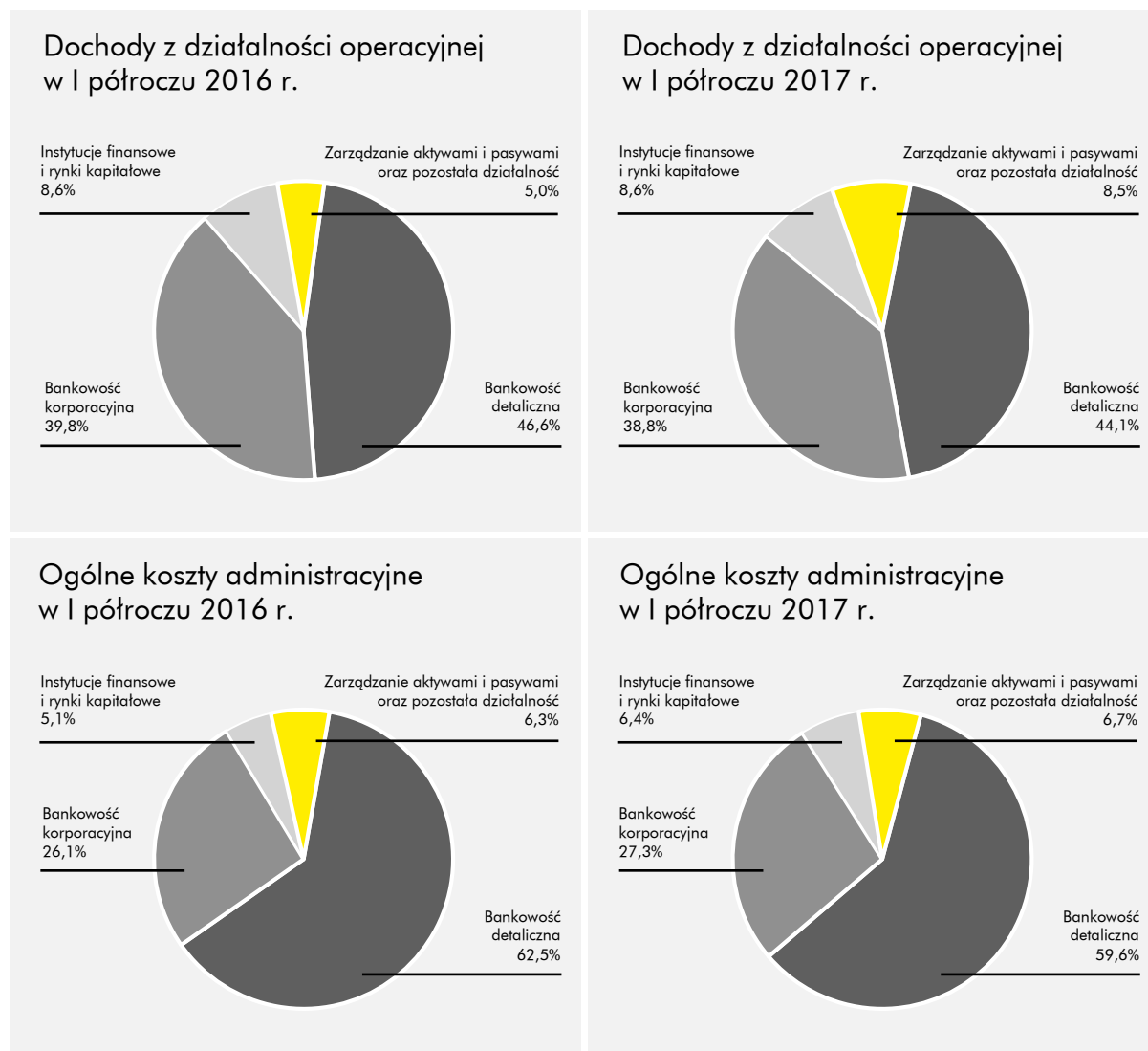
- Wzrost wyniku odsetkowego o 2,6 mln zł, tj. 23% r./r., co było wynikiem spadku kosztów odsetkowych o 24% r./r. na skutek spadku średniego salda pasywów o 21% r./r. oraz poprawy marży na pasywach. Przychody odsetkowe nieznacznie spadły o 1% w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku. Spadek kosztów odsetkowych został częściowo zneutralizowany przez spadek alokowanego do segmentu wewnętrznego wyniku odsetkowego, co było spowodowane niższym saldem pasywów segmentu;
- Przychody pozaodsetkowe spadły o 10% w stosunku do I półroczu 2016 r. do poziomu 59,5 mln zł. Spadek ten spowodowany był niższym wynikiem na transakcjach wymiany walut oraz negatywną wyceną opcji walutowych. Z drugiej strony odnotowano wzrost wyniku na działalności powierniczej;
- Ogólne koszty administracyjne wzrosły o 18% r./r. do poziomu 36,5 mln zł;
- Alokowany do segmentu podatek od niektórych instytucji finansowych wyniósł 4,4 mln zł w I półroczu 2017 r. i był o 4% niższy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Instytucje Finansowe i Rynki Kapitałowe (w tys. zł)	Za okres od 01.01.2017 do 30.06.2017	Za okres od 01.01.2016 do 30.06.2016	Zmiana	
			tys. zł	%
Przychody z tytułu odsetek	18 396	18 514	-117	-0,6
Koszty z tytułu odsetek	-30 450	-40 114	9 663	-24,1
Wynik zewnętrzny z tytułu odsetek	-12 054	-21 600	9 546	-44,2
Wynik odsetkowy wewnętrzny	25 948	32 861	-6 914	-21,0
Wynik z tytułu odsetek	13 894	11 262	2 632	23,4
Przychody nieodsetkowe	59 502	65 834	-6 332	-9,6
Wynik z działalności bankowej	73 396	77 096	-3 699	-4,8
Ogólne koszty administracyjne w tym:	-36 481	-31 002	-5 480	17,7
Podatek od instytucji finansowych	-4 392	-4 592	200	-4,4
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	-49	70	-119	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	2 589	647	1 942	300,3
Wynik brutto	35 063	42 219	-7 155	-16,9
	Na dzień 30.06.2017	Na dzień 31.12.2016		
Aktywa	2 300 777	1 930 827	369 950	19,2
Zobowiązania	3 083 750	2 666 098	417 652	15,7

Segment Zarządzanie Aktywami i Pasywami oraz Pozostała Działalność

Wynik brutto segmentu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Pozostałej Działalności spadł w I półroczu 2017 r. do poziomu -110,4 mln zł, tj. o 74,1 mln zł r./r. Strata segmentu była przede wszystkim związana ze spisaniem wartości niematerialnej – marki „Polbank” - w kwocie 114,0 mln zł rozpoznanej w wyniku na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych segmentu. Wynik na działalności bankowej segmentu wzrósł o 61% do 72,0 mln zł i było to związane głównie ze wzrostem wyniku odsetkowego w związku ze zmianą sposobu zabezpieczania otwartych instrumentów pochodnych z ujemną wyceną z depozytów zabezpieczających w EUR na papiery wartościowe w PLN. W I półroczu 2017 r. ogólne koszty administracyjne segmentu spadły o 1% r./r. i

wyniosły 37,9 mln zł, a podatek od niektórych instytucji finansowych alokowany do tego segmentu wyniósł 11,1 mln zł, tj. był o 16% niższy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

4.3. Sprawozdanie z sytuacji finansowej

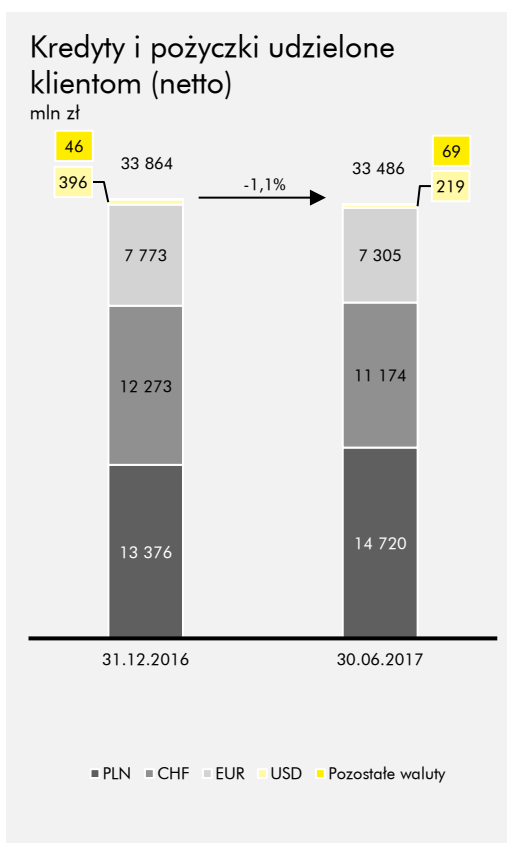
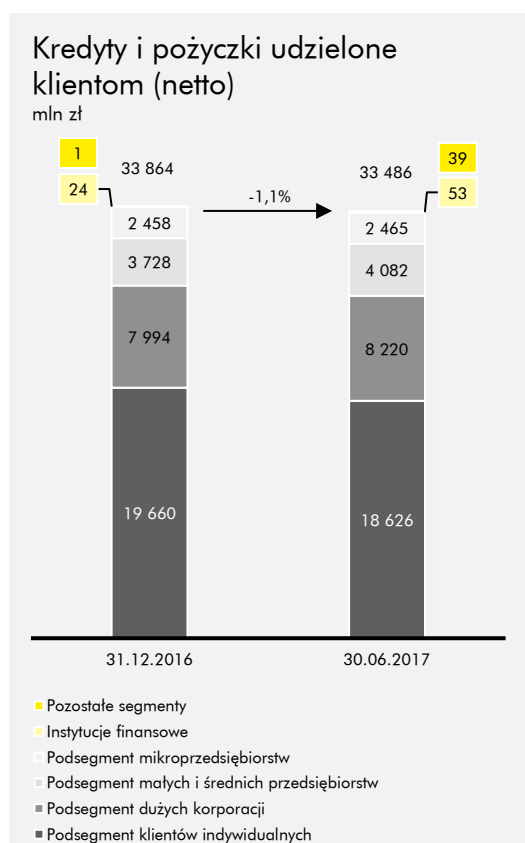
4.3.1. Aktywa

Aktywa Grupy na koniec I półroczu 2017 r. wyniosły 49,8 mld zł i spadły o 3,4 mld zł, tj. 6%, w stosunku do końca 2016 r. Spadek ten związany był z ograniczeniem nadpłynności Grupy i w konsekwencji redukcją portfela aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu. Dominującym składnikiem aktywnej strony bilansu pozostały kredyty i pożyczki udzielone klientom, które stanowiły 67% aktywów Grupy. W ujęciu wartościowym wolumen kredytów i pożyczek udzielonych klientom Grupy nieznacznie obniżył się o 379 mln zł w porównaniu do końca 2016 r. Spadek ten wynikał ze spadku salda portfela kredytów hipotecznych denominowanych w CHF w efekcie umocnienia się PLN względem CHF. Saldo kredytów w CHF spadło o 9% w stosunku do końca 2016 r., podczas gdy saldo kredytów w PLN wzrosło w analogicznym okresie o 10%.

Znaczny wzrost na koniec czerwca 2017 r. w stosunku do 31 grudnia 2016 r. odnotowano w portfelu inwestycyjnych papierów wartościowych, których saldo wzrosło o 2,2 mld zł. Wzrost ten skompensował spadek salda aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu, które zmniejszyły się o 5,3 mld zł. Zmiany tych pozycji w stosunku do stanów na koniec 2016 r. miały na celu poprawienie rentowności portfela papierów wartościowych, poprawę dostosowania do struktury stopy procentowej Grupy oraz były skutkiem ograniczenia nadpłynności Grupy.

Aktywa Grupy (w mln zł)	Na dzień 30.06.2017	Na dzień 31.12.2016	Zmiana	
			mln zł	%
Kasa i środki w Banku Centralnym	2 062	1 732	330	19,1
Należności od banków	200	335	-134	-40,1
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2 773	8 047	-5 274	-65,5
Pochodne instrumenty finansowe	423	467	-44	-9,4
Inwestycyjne papiery wartościowe	10 182	7 963	2 220	27,9
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	33 486	33 864	-379	-1,1
Wartości niematerialne	261	383	-122	-31,9
Rzeczowe aktywa trwałe	93	118	-25	-21,3
Pozostałe aktywa ¹	345	349	-5	-1,3
Aktywa razem	49 825	53 258	-3 433	-6,4

¹ W tym aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego i inne aktywa.

4.3.2. Zobowiązania i kapitały

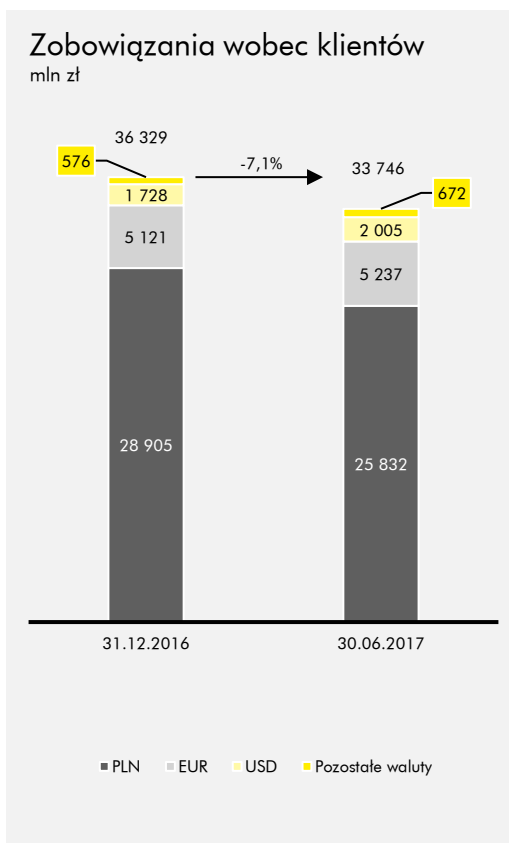
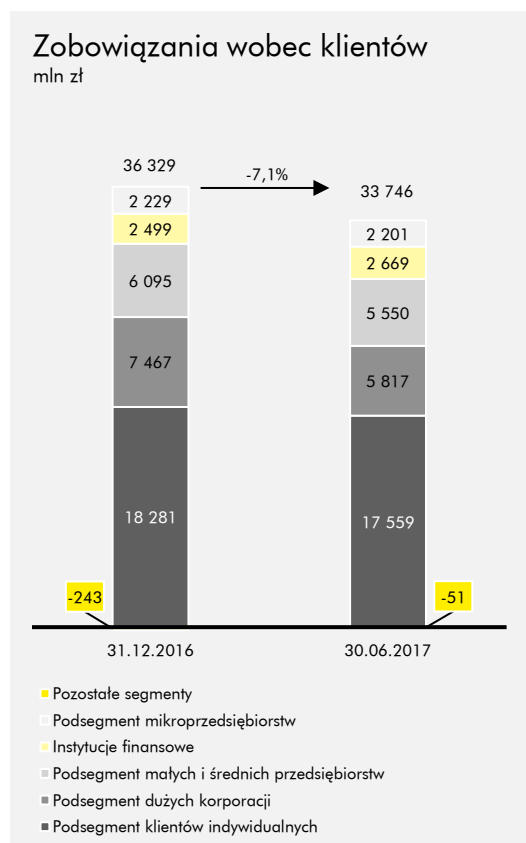
Zobowiązania Grupy spadły o 7% w stosunku do końca 2016 r. do poziomu 43,5 mld zł. Podstawowym źródłem finansowania działalności Grupy pozostały zobowiązania wobec klientów których udział w zobowiązaniach ogółem wyniósł 78% na koniec czerwca 2017 r., tj. pozostał praktycznie niezmienny wobec stanu na koniec 2016 r. Po I półroczu 2017 r. zobowiązania wobec klientów wyniosły 33,7 mld zł i były niższe o 2,6 mld zł w stosunku do końca ubiegłego roku. Spadek zobowiązań wobec klientów związany był z poprawą efektywności struktury płynnościowej Grupy. Drugą istotną pozycją w zobowiązaniach Grupy były zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych, które po I półroczu 2017 r. stanowiły 16,1% zobowiązań

ogółem. Saldo zobowiązań wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych spadło o 5,6% do poziomu 7,0 mld zł.

Wartość kapitałów własnych na koniec I półrocza 2017 r. nieznacznie spadła w stosunku do końca 2016 r. (o 2,8 mln zł) i wyniosła 6,4 mld zł.

Zobowiązania i kapitały Grupy (w mln zł)	Na dzień 30.06.2017	Na dzień 31.12.2016	Zmiana	
			mln zł	%
Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych	7 017	7 433	-417	-5,6
Pochodne instrumenty finansowe	1 041	1 546	-505	-32,7
Zobowiązania wobec klientów	33 746	36 329	-2 584	-7,1
Zobowiązania podporządkowane	317	332	-15	-4,5
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	502	502	0	0,0
Pozostałe zobowiązania ¹	842	752	89	11,9
Zobowiązania razem	43 465	46 895	-3 431	-7,3
Kapitały razem	6 360	6 363	-3	0,0
Zobowiązania i kapitały razem	49 825	53 258	-3 433	-6,4

¹ W tym zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego, rezerwy oraz pozostałe zobowiązania.

4.4. Podstawowe wskaźniki finansowe

Poniższa tabela przedstawia podstawowe wskaźniki finansowe Grupy.

Wybrane wskaźniki finansowe Grupy ¹ (w %)	Na dzień 30.06.2017	Na dzień 30.06.2016
ROA netto	-0,1	0,3
ROE netto	-0,9	2,2
Marża odsetkowa netto	2,1	1,8
Koszty do dochodów	78,0	70,2
Kredyty netto do depozytów	99,2	93,9

¹ Wskaźniki w tabeli policzone są według następujących formuł:

ROA netto – zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej / średnie aktywa;

ROE netto – zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej / średni kapitał;

Marża odsetkowa netto – wynik z tytułu odsetek / średnie aktywa;

Koszty do dochodów – koszty działania łącznie z amortyzacją (z wyłączeniem podatku od instytucji finansowych) / dochody łącznie z pozostałymi przychodami i kosztami operacyjnymi.

Ze względu na sprzedaż udziałów w Raiffeisen-Leasing Polska S.A. wskaźniki ROA netto, ROE netto, marża odsetkowa netto za I półrocze 2016 r. policzone są wg następujących formuł:

ROA netto – zysk netto/strata z działalności kontynuowanej / aktywa na koniec okresu;

ROE netto – zysk netto/strata z działalności kontynuowanej / kapitał na koniec okresu;

Marża odsetkowa netto – wynik z tytułu odsetek (na działalności kontynuowanej) / aktywa na koniec okresu.

5. Działalność Raiffeisen Bank Polska S.A. w I półroczu 2017 r.

5.1. Bankowość Detaliczna

Segment Bankowości Detalicznej obejmuje produkty i usługi dla klientów indywidualnych oraz mikroprzedsiębiorstw. W ramach segmentu wyróżnia się podsegmenty: klienta masowego, zamoznego, bankowości prywatnej i mikroprzedsiębiorstw.

W I półroczu 2017 r. Bank kontynuował realizację dotychczasowej strategii, w szczególności koncentrując się na akwizycji nowych klientów poprzez dalsze uatrakcyjnianie oferty produktów i usług dla klientów segmentu Bankowości Detalicznej oraz wzmacnianiu relacji z klientami poprzez zwiększanie sprzedaży produktów dostosowanych do ich potrzeb klientów. W okresie tym Bank kontynuował działania zmierzające do poprawy dochodowości portfela produktów depozytowych, istotnie poprawiając strukturę produktów depozytowych, jak i marże realizowane na danych produktach. Jednocześnie Bank utrzymywał wysoki wolumen konwersji produktów depozytowych w średnio- i długoterminowe produkty inwestycyjne, realizując wyższą dochodowość wobec produktów depozytowych. W zakresie produktów kredytowych Bank utrzymał wysoką dynamikę sprzedażową głównie poprzez wdrożenie nowej oferty akwizycyjnej „small ticket” (niskie kwoty finansowania w szybkim procesie kredytowym).

W II kwartale 2017 r. w ramach programu optymalizacji (opisanego szerzej na str. 13 niniejszego Sprawozdania) Bank zamknął operacyjnie 62 oddziały własne. Ponadto na początku lipca 2017 r. Bank przekształcił 6 oddziałów własnych w placówki franczyzowe.

Na koniec I półrocza 2017 r. liczba aktywnych klientów Bankowości Detalicznej wyniosła 769 tys., co stanowi wzrost o 7,5% r./r.

5.1.1. Produkty depozytowe

Rachunki oszczędnościowo – rozliczeniowe oraz rachunki oszczędnościowe

Wymarzone Konto Osobiste, wprowadzone do oferty w marcu 2015 r. jako jeden z produktów Pakietu Wymarzonego, nadal stanowiło podstawowy produkt akwizycyjny nowych klientów w I półroczu 2017 r. W marcu 2017 r. Bank dokonał „odświeżenia” oferty Wymarzonego Konta Osobistego, m.in. dostosowując jego oprocentowanie do warunków rynkowych (zmiana dotyczyła kont otwieranych po 20 marca 2017 r., jednakże jest ona dostępna dla wszystkich klientów, zarówno

dla nowych, jak i dla klientów posiadających konto, którzy mogą w dowolnym momencie przejść na nową ofertę), uzupełniając Pakiet o nową kartę debetową Wymarzona Visa, a także wdrażając w życie unikalne na rynku ubezpieczenie w karcie debetowej Mastercard - „CYBER Pomoc”. Sprzedaż Pakietu była wspierana poprzez ogólnokrajowe kampanie marketingowe, których odsłona w 2017 r. trwała od marca do lipca.

W rezultacie w I półroczu 2017 r. pozyskano 64 tys. Wymarzonych Kont Osobistych, z czego 56 tys. pozyskano wśród nowych klientów. Głównym kanałem sprzedaży Wymarzonego Konta były oddziały Banku (74%), ale klienci otwierali konta także poprzez automatyczny proces internetowy i za pośrednictwem Call Center. Udział sprzedaży kont osobistych dla segmentu klientów masowych i zamożnych w kanałach zdalnych wzrósł w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku i wyniósł od stycznia do czerwca 2017 r. ponad 26% wszystkich pozyskanych rachunków, stanowiąc alternatywę kosztową dla standardowej, oddziałowej sieci dystrybucji.

Na koniec czerwca 2017 r. Bank prowadził 409 tys. Wymarzonych Kont Osobistych. Łączna liczba kont osobistych dla klientów masowych i zamożnych wyniosła 796 tys. na koniec I półrocza 2017 r., co oznacza wzrost liczby kont osobistych w PLN o 12 % w porównaniu do czerwca 2016 r. oraz wzrost liczby kont walutowych a'vista w walutach EUR, USD, CHF i GBP o 13% w analogicznym okresie. Saldo depozytowe zgromadzone w tym segmencie na kontach osobistych w PLN na koniec I półrocza 2017 r. wyniosło ok. 2,7 mld zł (wzrost o ok. 103 mln zł w porównaniu do końca 2016 r.), z czego aż 75% stanowiły osady na Wymarzonym Koncie Osobistym.

Posiadacze Wymarzonych Kont Osobistych otwartych w I półroczu 2017 r. chętnie korzystają z kanałów elektronicznych – 70% aktywowało system bankowości internetowej, 49% posiada aktywny dostęp do bankowości mobilnej Mobilny Bank i aż 83% klientów otrzymuje wyciągi z konta drogą elektroniczną.

W ramach akwizycji kolejnego produktu z rodziny „wymarzonych” – Konta Wymarzony Cel, którego celem jest zachęcenie konsumentów do systematycznego oszczędzania – w I półroczu 2017 r. Bank otworzył 26 tys. tych rachunków, a na koniec okresu saldo zdeponowanych środków na rachunkach z tej oferty wyniosło ok. 1,6 mld zł.

W I półroczu 2017 r. Bank rozpoczął prace mające na celu dostosowanie swojej działalności do szeregu zmian powszechnie obowiązującego prawa, m.in. w zakresie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/679 o ochronie danych osobowych, nowelizacji ustawy o usługach płatniczych w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku bankowego, dostępu do podstawowego rachunku płatniczego, dyrektywy PSD2, ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług – tzw. *split payment*). Zmiany wynikające z przepisów będą wprowadzane sukcesywnie w 2018 r.

Depozyty terminowe

W I połowie 2017 r. Bank w segmencie klientów masowych i zamożnych prowadził politykę cenową nastawioną na nieznaczne zmniejszenie poziomu wolumenów produktów oszczędnościowych, przy równoczesnym konwertowaniu sald niskomarżowych lokat terminowych na produkty inwestycyjne oraz na rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe. W efekcie nastąpił spadek poziomu wolumenów lokat terminowych o ok. 1,5 mld zł wobec końca 2016 r., do poziomu 2,1 mld zł na koniec czerwca 2017 r. Widoczny był natomiast przyrost sald na kontach osobistych oraz oszczędnościowych (wzrost o 1,3 mld zł na koniec I półrocza 2017 r. w porównaniu do końca ubiegłego roku).

W I półroczu 2017 r. największym zainteresowaniem ze strony klientów cieszyła się lokata internetowa e-Lokata w walucie krajowej oraz Lokata Lojalny Bank - dla klientów, dla których Bank jest bankiem pierwszego wyboru i którzy zdecydowali się na przelew wynagrodzenia na konto w Raiffeisen Polbank. Jedną z najwyższej oprocentowanych lokat pozostała Lokata Mobilna, której celem było promowanie bankowości mobilnej wśród użytkowników kanałów elektronicznych.

Na koniec I półrocza 2017 r. lokaty terminowe (uwzględniając depozyty inwestycyjne) w segmencie Bankowości Detalicznej stanowiły 29% zobowiązań finansowych Banku wobec klientów tego

segmentu, co oznacza spadek z poziomu 45% r./r., głównie na rzecz rachunków bieżących. Powyższa zmiana struktury, w połączeniu z wprowadzeniem nowej oferty Wymarzonego Konta Osobistego, pozwoliła na istotną poprawę marży na produktach depozytowych.

5.1.2. Karty debetowe i kredytowe

W I półroczu 2017 r. Bank kontynuował rozszerzanie oferty w obszarze kart płatniczych. Klientom Bankowości Detalicznej udostępniona została usługa 3D Secure, zwiększająca bezpieczeństwo transakcji dokonywanych w Internecie. Uzupełniona została także oferta kart debetowych poprzez rozpoczęcie w marcu 2017 r. wydawania do Wymarzonego Konta Osobistego karty debetowej Wymarzona Visa, skierowanej do osób oceniających oferty banków przede wszystkim pod kątem opłat i oczekujących możliwości bezpłatnego korzystania z najpopularniejszych usług bankowych. Dokonanie tylko jednej transakcji bezgotówkowej kartą debetową Visa znosi standardową opłatę miesięczną. Z kolei do klientów, którzy na pierwszym miejscu stawiają wygodę i kompleksowość rozwiązań bankowych, nawet jeśli wiąże się z to z niewielkimi kosztami, skierowana jest nowa oferta karty debetowej Mastercard do Wymarzonego Konta Osobistego z innowacyjnym, jedynym na polskim rynku ubezpieczeniem dla osób fizycznych na wypadek cyberprzestępstw „CYBER Pomoc”. Zapewnia ono odszkodowanie w przypadku straty pieniędzy w wyniku fałszerstwa (np. zamiany numeru rachunku docelowego dla przelewu), otrzymania ze sklepu on-line towaru niezgodnego z zamówieniem lub braku przesyłki, utraty danych z komputera, kradzieży tożsamości internetowej skutkującej szkodą materialną oraz cyberprzemocy i konieczności usunięcia fałszywych, szkodliwych lub kompromitujących informacji dotyczących klienta.

Ogółem na kartach płatniczych (debetowych i kredytowych kartach detalicznych) w I półroczu 2017 r. Bank osiągnął wzrost wartości dokonanych transakcji o blisko 16% r./r. Bardzo ważnym elementem tych działań była kontynuacja promowania transakcyjności w Internecie. W obszarze płatności internetowych Bank osiągnął w I półroczu 2017 r. wzrost wartości dokonanych transakcji o 23% r./r.

Wart odnotowania jest również fakt, iż liczba kart płatniczych przekroczyła poziom 636 tys., co oznacza wzrost o ponad 6% w ostatnich 12 miesiącach. Był to głównie efekt kontynuacji konsekwentnie realizowanej strategii akwizycji w Banku w zakresie Wymarzonego Konta Osobistego i sprzedaży pakietowej karty debetowej do tego konta.

5.1.3. Produkty kredytowe

Kredyty hipoteczne

Kredyty hipoteczne mają istotny udział w bilansie Banku i na dzień 30 czerwca 2017 r. wartość ekspozycji bilansowej netto klientów indywidualnych wyniosła 15,5 mld zł, tj. stanowiła ponad 83% wszystkich kredytów netto udzielonych klientom indywidualnym. Spadek o 8% względem końca 2016 r. wynikał głównie ze zmiany kursu CHF względem PLN w tym okresie.

Bank w I połowie 2017 r. kontynuował selektywną politykę udzielania nowych kredytów hipotecznych oraz koncentrował się głównie na realizacji działań mających na celu wsparcie kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy. W tym zakresie Bank kontynuował też działania na rzecz posiadaczy kredytów indeksowanych i denominowanych do CHF w ramach tzw. „sześciopaku” wypracowanego przy współpracy z ZBP i innymi bankami.

Kredyty konsumpcyjne

W obszarze kredytów konsumpcyjnych Bank realizował założone cele, utrzymując stabilne poziomy sprzedaży. Główny nacisk położono na dystrybucję Kredytu na Miarę (kredyt gotówkowy), którego sprzedaż w ujęciu wolumenowym w I półroczu 2017 r. była na podobnym poziomie co w analogicznym okresie 2016 r. Znacząco wzrosła natomiast liczba sprzedanych kredytów gotówkowych - o 23% w porównaniu do I połowy 2016 r.

Utrzymanie dobrych wyników sprzedażowych było możliwe dzięki wdrożeniu szeregu działań takich jak:

- wdrożenie nowych kampanii sprzedażowych typu „Pierwsza Pożyczka 2,99%” – był to główny czynnik wpływający na wzrost liczby sprzedanych kredytów gotówkowych;
- dalsza automatyzacja procesu kredytowego oraz modyfikacja parametrów polityki kredytowej, dzięki czemu udało się zwiększyć udział decyzji podejmowanych automatycznie i skrócić czas oczekiwania na decyzję kredytową;
- utrzymanie preferencyjnej oferty finansowania dla klientów otwierających Wymarzone Konto Osobiste;
- intensyfikacja kampanii CRM do klientów Banku;
- dalszy rozwój współpracy z siecią franczyzową, w tym modyfikacja narzędzi sprzedażowych i oferty kredytowej;
- zmiany w systemach motywacyjnych dla poszczególnych kanałów dystrybucji.

Na dzień 30 czerwca 2017 r. wartość portfela kredytów konsumpcyjnych udzielonych klientom masowym i zamożnym wyniosła 2,8 mld zł, tj. wzrosła o 12% w porównaniu do końca 2016 r.

5.1.4. Produkty ubezpieczeniowe

Bank oferuje produkty ubezpieczeniowe w powiązaniu z innymi produktami z oferty dla klientów detalicznych. Bank nie działa jako ubezpieczyciel, lecz prowadzi jedynie sprzedaż polis ubezpieczeniowych dostarczanych przez podmioty zewnętrzne. Jednocześnie Bank stale rozszerza swoją ofertę samodzielnych produktów ubezpieczeniowych.

Bank realizując przyjętą strategię rozwoju obszaru bancassurance, w I połowie 2017 r. wzbogacił ofertę ubezpieczeń skierowanych do klientów indywidualnych, wdrażając następujące produkty:

- „Ochrona Rodziny” – unikatowe na rynku ubezpieczenie na życie z wysokimi sumami ubezpieczenia (do 0,5 mln zł), uwzględniające w swoim zakresie także zgon z przyczyn naturalnych klientów Banku w wieku do 75 roku życia przy zastosowaniu uproszczonej procedury zawarcia umowy. Zakres ochrony obejmuje także niezdolność do pracy albo samodzielnej egzystencji z każdej przyczyny i świadczenia medyczne;
- Cyber Pomoc – innowacyjne na polskim rynku ubezpieczenie od zagrożeń internetowych (ochrona tożsamości, zakupów internetowych, nieupoważnione użycie karty w Internecie) i jednocześnie pierwsze na rynku dostępne dla osób fizycznych - indywidualnych klientów Banku, posiadaczy karty debetowej Mastercard Debit.

5.1.5. Produkty inwestycyjne

W I półroczu 2017 r. Bank kontynuował dystrybucję funduszy pod marką Raiffeisen, zarządzanych przez podmiot zewnętrzny (formuła „white label”). Raiffeisen Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty („SFIO”) Parasolowy składa się z czterech Subfunduszy o różnych strategiach inwestycyjnych oraz poziomach ryzyka. Subfundusze Raiffeisen SFIO były zarządzane na zlecenie Banku przez ALTUS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych.

Na koniec czerwca 2017 r. aktywa w Raiffeisen SFIO Parasolowy wraz z funduszem zamkniętym FWR Selektywny (kierowanym wyłącznie do klientów bankowości prywatnej Friedrich Wilhelm Raiffeisen) wyniosły 1,1 mld zł, czyli były o 4,6% niższe w porównaniu do końca 2016 r. Struktura aktywów w poszczególnych subfunduszach przedstawia się następująco:

**Struktura aktywów funduszy
Raiffeisen w Banku
(w mln zł)**

Fundusz	Zarządzający	Aktywa na dzień 30.06.2017	Aktywa na dzień 31.12.2016	Aktywa na dzień 30.06.2016
Raiffeisen SFIO Parasolowy				
Raiffeisen Aktywnego Oszczędzania	Altus TFI S.A.	110,2	123,0	122,1
Raiffeisen Aktywnych Strategii Dłużnych	Altus TFI S.A.	126,1	95,2	40,2
Raiffeisen Globalnych Możliwości	Altus TFI S.A.	139,2	70,3	20,7
Raiffeisen Aktywnego Inwestowania	Altus TFI S.A.	712,4	858,9	771,3
FWR Selektywny FIZ	Altus TFI S.A.	18,4	12,0	18,9
Fundusze razem		1 106,3	1 159,4	973,2

Na zasadach subskrypcji Bank w dalszym ciągu oferował lokaty inwestycyjne, a także certyfikaty strukturyzowane emitowane na rynku pierwotnym przez Raiffeisen Centrobank AG („RCB”). W I półroczu 2017 r. zostało uruchomionych 15 subskrypcji lokat inwestycyjnych na łączną kwotę 476,6 mln zł oraz 21 subskrypcji certyfikatów strukturyzowanych na łączną kwotę 147,9 mln zł.

W ofercie inwestycyjnej w segmencie Bankowości Detalicznej dostępne są też ubezpieczenia na życie. W I półroczu 2017 r. we współpracy z UNIQA TU został wdrożony nowy produkt z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi (UFK) oferowany pod nazwą Wymarzona Emerytura. W I półroczu 2017 r. sprzedaż produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych wyniosła 897,6 mln zł, co stanowi wzrost o 75% r./r.

Segment Bankowości Detalicznej odnotował wzrost aktywów klientów zarządzanych przez Bank ulokowanych w produktach inwestycyjnych (w Banku i u partnerów) o 6% w stosunku do końca 2016 r., tj. o 320 mln zł netto, osiągając wolumen 5,2 mld zł na koniec czerwca 2017 r.

5.1.6. Dom Maklerski

W I półroczu 2017 r. Dom Maklerski Raiffeisen Brokers kontynuował działalność w sektorze publicznego oferowania produktów strukturyzowanych RCB, wiodącego emitenta certyfikatów notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Wartość sprzedaży certyfikatów strukturyzowanych w tym okresie wyniosła 147,9 mln zł.

Liczba prowadzonych rachunków inwestycyjnych wzrosła o 7% w stosunku do grudnia 2016 r. i na koniec czerwca 2017 r. wyniosła blisko 16 tys. Aktywa Domu Maklerskiego wzrosły w analogicznym okresie o 15% do 955 mln zł.

5.1.7. Bankowość prywatna Friedrich Wilhelm Raiffeisen

W ramach bankowości prywatnej Friedrich Wilhelm Raiffeisen obsługiwani są klienci z aktywami przekraczającymi 1 mln zł. Na koniec I półrocza 2017 r. stan łącznych aktywów klientów FWR (środki ulokowane w produktach depozytowych i/lub inwestycyjnych) kształtował się na poziomie 7,7 mld zł, tj. niższym o 1,9% wobec stanu na koniec 2016 r., co było związane ze zmianą w ofercie depozytów. Jednocześnie w stosunku do końca 2016 r. odnotowany został 6-procentowy wzrost aktywów klientów (tj. 140 mln zł netto) zarządzanych przez Bank ulokowanych w produktach inwestycyjnych.

Bankowość prywatna FWR po raz kolejny została doceniona w prestiżowych rankingach: poza czwartym z rzędu uzyskaniem 5 gwiazdek, tj. najwyższej oceny w rankingu polskiego rynku *private banking* magazynu Forbes, w I kwartale 2017 r. po raz pierwszy uznana została za najlepszy *private banking* w Polsce przez EMEA Finance w ramach Europe Banking Awards 2016.

5.1.8. Mikroprzedsiębiorstwa

W I półroczu 2017 r. Bank pozyskał 7,8 tys. mikroprzedsiębiorstw, tj. o 17% mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Powyższy wynik jest skutkiem m.in. skupienia priorytetów biznesowych na akwizycji głównie firm z sektora wspólnot oraz spółdzielni mieszkaniowych w miejsce małych, indywidualnych działalności gospodarczych. Saldo produktów depozytowych utrzymało się na zbliżonym poziomie do końca 2016 r., tj. 2,2 mld zł, przy jednoczesnej istotnej poprawie marży w I półroczu 2017 r. Na osiągnięcie tego wyniku w dużej mierze wpływ miały zmiany w oprocentowaniu depozytów oraz duży udział w sprzedaży pakietu „Wymarzone Konto dla Biznesu Non-Profit”, dedykowanego m.in. dla fundacji, stowarzyszeń, wspólnot oraz spółdzielni mieszkaniowych.

W kwietniu 2017 r. Bank we współpracy z partnerami zewnętrznymi rozszerzył ofertę oraz wdrożył nowy proces usług leasingowych dla klientów firmowych. Zmiany dotyczyły również oferty firm leasingowych dla klientów indywidualnych pod nazwą „Wymarzone Auto”. Do nowej oferty zostały m.in. dodane produkty i usługi nowych partnerów leasingowych Banku. Oferta wpisuje się w trend odchodzenia od posiadania aut na rzecz ich używania oraz kompleksowej obsługi przez wyspecjalizowaną firmę.

W obszarze kredytów dla mikroprzedsiębiorstw w I półroczu 2017 r. Bank zanotował wynik sprzedażowy na poziomie 299 mln zł i był on o 14% wyższy w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku. Największą dynamiką cechowała się sprzedaż kart kredytowych (wzrost o 98%), podczas gdy dynamika wzrostu pożyczki hipotecznej wyniosła 29%, a kredytu niezabezpieczonego 87%. Wskazane wzrosty miały miejsce przy jednoczesnym usprawnieniu procesu kredytowego. Na osiągnięcie powyższych wyników złożyły się m.in.:

- rozwój oferty Banku m.in. w zakresie zmian w ofercie „small ticket”, tj. wydłużenie okresu i podniesienie maksymalnej kwoty kredytowania;
- wsparcie sprzedaży przez ekspertów w zakresie finansowania dla wspólnot mieszkaniowych;
- dalsze zmiany polityki kredytowej, które przełożyły się na większą konkurencyjność oferty, szczególnie w obszarze kredytów niezabezpieczonych;
- zacieśnienie współpracy z pośrednikami lokalnymi i ogólnopolskimi oraz rozwój współpracy z siecią franczyzową i modyfikacje systemu motywacyjnego dla sieci franczyzowej.

Rozwijając biznes terminalowy/akceptacji kart płatniczych w ramach strategicznego partnerstwa z Grupą EVO, działającą w Polsce pod marką Revo, Bank oferował klientom (mikroprzedsiębiorstwom oraz klientom segmentu Bankowości Korporacyjnej) używającym terminali przy obsłudze swojego biznesu, najnowocześniejsze rozwiązania płatnicze dostępne na globalnym rynku płatności. W I półroczu 2017 r. Bank zwiększył sprzedaż w ofercie „Terminal za 1 zł” (unikalna rynkowo oferta przygotowana we współpracy z Play i EVO, wprowadzona w czerwcu 2016 r.). W II półroczu 2016 r. Bank pozyskał 47 klientów na tę ofertę, natomiast w I półroczu 2017 r. Bank w tej samej ofercie pozyskał już 395 klientów.

5.2. Bankowość Korporacyjna

Segment Bankowości Korporacyjnej obejmuje sprzedaż produktów oraz usługi świadczone na rzecz przedsiębiorstw i innych podmiotów w tym: spółek i spółdzielni, instytucji niekomercyjnych, jednostek sektora budżetowego oraz przedsiębiorców indywidualnych, których ze względu na kryteria podziału segmentów nie można zaliczyć do podsegmentu mikroprzedsiębiorstw w Bankowości Detalicznej. Segment Bankowości Korporacyjnej dzieli się dalej na podsegmenty: dużych, średnich i małych przedsiębiorstw.

W I półroczu 2017 r. kontynuowane były działania mające na celu zwiększenie wygody współpracy klientów z Bankiem, a tym samym podniesienie poziomu satysfakcji klientów. Jednym z takich działań było wdrożenie nowego rozwiązania informatycznego, które umożliwiło przyspieszenie procesu otwarcia rachunku bankowego. Po wdrożeniu tego rozwiązania otwarcie rachunku dla klienta korporacyjnego z pełną jego funkcjonalnością dokonywane jest w ciągu jednego dnia.

Dodatkowo, w celu poprawy efektywności działania w segmencie Bankowości Korporacyjnej, Bank dokonał centralizacji czynności operacyjnych związanych z procesem kredytowym przenosząc zespoły dokumentacji kredytowej z centrów makroregionalnych bankowości korporacyjnej do Centrum Operacyjnego w Rudzie Śląskiej.

W podsegmencie małych przedsiębiorstw – firm z przychodami rocznymi od 4 do 25 mln zł – w I półroczu 2017 r. Bank dodatkowo koncentrował się na podnoszeniu jakości usług poprzez kompleksowe szkolenie doradców klienta w zakresie zarządzania relacjami z klientami i podejścia do oferowania produktów i usług bankowych klientom. Bank podnosząc profesjonalizm doradców klienta kładzie nacisk, aby doradcy ci przy współpracy ze specjalistami produktowymi wspierali klientów w ich codziennej działalności biznesowej, dostarczając im zaawansowane produkty i usługi dostosowane do ich potrzeb.

5.2.1. Wzrost bazy klientów

W I półroczu 2017 r. Bank koncentrował się na zwiększaniu bazy obsługiwanych klientów jako podstawy do dalszego rozwoju współpracy i zwiększania liczby produktów Banku wykorzystywanych przez klientów. W wyniku tych działań łączna liczba aktywnych klientów na koniec czerwca 2017 r. wyniosła 14,7 tys., co oznacza wzrost o około 0,4 tys. klientów, tj. 3,2% w stosunku do czerwca 2016 r. W podziale na podsegmenty biznesowe na tę liczbę składało się 8,1 tys. małych firm, 3,2 tys. średnich firm i 3,4 tys. dużych firm.

W ciągu ostatniego roku największa dynamika przyrostu bazy klientów miała miejsce w podsegmencie średnich przedsiębiorstw, gdzie liczba obsługiwanych firm zwiększyła się o 259, tj. 8,8%.

Podział klientów:

Małe firmy (SE) – klienci o obrotach rocznych od 4 mln do 25 mln zł

Średnie firmy (Mid) – klienci o obrotach rocznych od 25 mln do 100/200¹ mln zł

Duże firmy (Large) – klienci o obrotach rocznych powyżej 100/200¹ mln zł

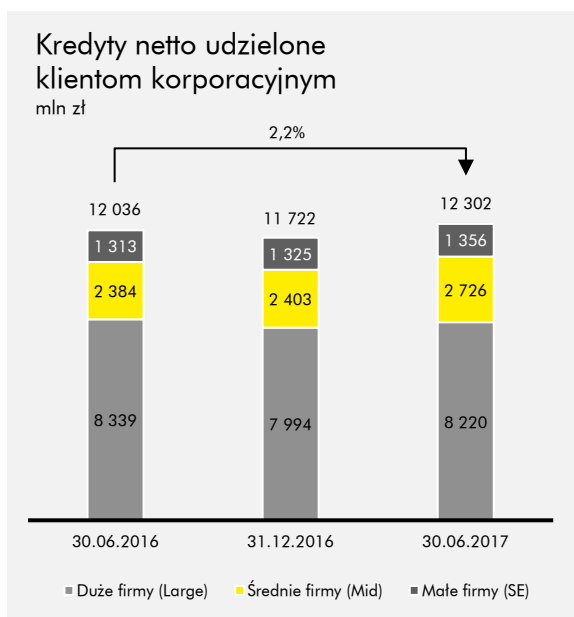
Zwiększanie bazy klientów korporacyjnych wynika głównie z działań akwizycyjnych mających na celu pozyskiwanie nowych klientów, ale również częściowo jest to efekt koncentracji Banku na satysfakcji klientów i doskonaleniu procesów wewnętrznych i oferty produktowej w oparciu o opinie klientów. Bank przynajmniej raz w roku dokonuje pomiaru poziomu satysfakcji klientów dla wszystkich najważniejszych punktów kontaktu klienta z Bankiem w segmencie Bankowości Korporacyjnej,

¹ Od 1 marca 2016 r. kryterium segmentacji klientów pomiędzy podsegmentem średnich a dużych przedsiębiorstw w postaci rocznych przychodów ze sprzedaży firmy zostało zwiększone z poziomu 100 mln zł do 200 mln zł, przy czym wprowadzona zmiana ma zastosowanie w stosunku do nowo pozyskiwanych klientów.

wykorzystując do tego celu metodologię wskaźnika rekomendacji netto NPS (*Net Promoter Score*). W ostatnim badaniu, wykonanym w I półroczu 2017 r., wynik NPS dla Bankowości Korporacyjnej wyniósł 38 punktów i był wyższy o 6 punktów względem analogicznego badania przeprowadzonego w I półroczu 2016 r.

5.2.2. Działalność kredytowa

W I półroczu 2017 r. wolumen kredytów netto udzielonych klientom korporacyjnym zwiększył się o 580 mln zł, tj. o 5% w stosunku do poziomu z końca 2016 r., osiągając na koniec czerwca wartość 12,3 mld zł.

Zmiany w wolumenie kredytów netto udzielonych klientom w I półroczu 2017 r. odzwierciedlają strategiczne kierunki rozwoju Banku w segmencie Bankowości Korporacyjnej, polegające na koncentracji uwagi i wzroście na podsegmentach małych i średnich firm, przy jednoczesnym utrzymaniu pozycji Banku w segmencie dużych przedsiębiorstw.

Zgodnie z tymi kierunkami w I półroczu 2017 r. widoczny był dynamiczny wzrost kredytów netto dla małych i średnich firm, których wolumen zwiększył się o 354 mln zł, tj. 9,5% w stosunku do poziomu z końca 2016 r., osiągając na koniec czerwca 2017 r. poziom niespełna 4,1 mld zł. Natomiast w segmencie dużych przedsiębiorstw dynamika wzrostu kredytów netto udzielonych klientom osiągnęła wartość 2,8% (tj. 226 mln zł) w stosunku do końca 2016 r. Takie dynamiki rozwoju akcji kredytowej w poszczególnych podsegmentach biznesowych oznaczają, że systematycznie rośnie udział kredytów dla małych i średnich firm w całym segmencie Bankowości Korporacyjnej. Na koniec czerwca 2017 r. udział ten wyniósł 33,2%, co oznacza wzrost o 2,5 p.p. w stosunku do czerwca 2016 r.

Wskaźnik kredytów netto do depozytów w segmencie Bankowości Korporacyjnej na koniec czerwca 2017 r. ukształtował się na poziomie 107%, co oznacza wzrost wskaźnika o 20,6 p.p. w stosunku do poziomu z końca 2016 r. Wzrost ten jest wypadkową wzrostu poziomu kredytów netto udzielonych klientom oraz spadku poziomu depozytów klientów, który spowodowany był działaniami zmierzającymi do optymalizacji struktury finansowania Banku i poprawy marży odsetkowej netto. W ramach tych działań Bank m.in. koncentrował się na zwiększaniu udziału rachunków bieżących i oszczędnościowych w pasywach.

W I półroczu 2017 r. Bank kontynuował działalność na rynku kredytów z gwarancją *de minimis* w ramach rządowego programu wspierania mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez poprawę płynności tych podmiotów. W maju 2017 r. Bank zawarł dodatkową umowę współpracy w ramach portfelowej linii gwarancyjnej Funduszu Gwarancyjnego Programu Operacyjnego

Inteligentny Rozwój (FG POIR), dzięki której będzie możliwe udzielanie przedsiębiorcom bezpłatnych gwarancji spłaty kredytu.

W ujęciu narastającym w okresie od marca 2013 r. do końca maja 2017 r. Bank przy udzielanych kredytach wykorzystywał gwarancję de minimis jako formę zabezpieczenia w ponad 5,7 tys. przypadkach o wartości łącznej ponad 1,2 mld zł. Pod względem wartości wykorzystanego limitu gwarancji de minimis Raiffeisen Polbank plasuje się na jedenastym miejscu spośród 20 banków kredytujących, które podpisały umowy o współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Na koniec czerwca 2017 r. w Banku aktywnych było ponad 3,3 tys. kredytów udzielonych na kwotę 885 mln zł, które zabezpieczone były gwarancjami de minimis w wysokości prawie 528 mln zł. Spośród tych kredytów 494 umów kredytowych na kwotę prawie 370 mln zł (zabezpieczonych gwarancjami de minimis na kwotę 216 mln zł) dotyczyło finansowania udzielonego klientom bankowości korporacyjnej. Pozostała liczba ponad 2,8 tys. umów na kwotę ponad 516 mln zł dotyczyła finansowania dla mikroprzedsiębiorstw (oferowanych w ramach bankowości detalicznej), które zabezpieczone były gwarancjami de minimis na kwotę prawie 312 mln zł.

5.2.3. Obsługa i finansowanie transakcji handlowych

W ramach obsługi transakcji handlowych swoich klientów korporacyjnych Bank w I półroczu 2017 r. wystawił 2,9 tys. gwarancji, kończąc półrocze saldem zaangażowania z tytułu wystawionych gwarancji bankowych na poziomie 1,7 mld zł. Według danych dostępnych po I kwartale 2017 r. w rankingu Związku Banków Polskich („ZBP”) Raiffeisen Polbank zajął szóste miejsce pod względem liczby wystawionych nowych gwarancji z udziałem w rynku wynoszącym 10,2%.

W I półroczu 2017 r. Bank wystawił i awizował prawie 1,1 tys. akredytyw, których wartość wyniosła ponad 0,5 mld zł. Wśród dziesięciu banków raportujących do ZBP po I kwartale 2017 r. Raiffeisen Polbank zajął czwarte miejsce pod względem liczby awizowanych akredytyw eksportowych i szóste miejsce pod względem liczby wystawianych akredytyw importowych. Udział w wartości i liczbie wystawianych i awizowanych akredytyw wśród banków raportujących do ZBP po I kwartale 2017 r. wyniósł 10,0%.

5.2.4. Faktoring

W I półroczu 2017 r. Bank był najczęściej wybieranym przez polskie przedsiębiorstwa dostawcą rozwiązań faktoringowych – na koniec czerwca 2017 r. korzystało z nich 22% klientów faktoringowych w Polsce. Obroty faktoringowe w tym okresie wyniosły 8,5 mld zł, tj. o 2,7% mniej r./r. Pod względem obrotów Bank zajmował trzecią pozycję z 10% udziałem w rynku faktoringu na koniec czerwca 2017 r. wg danych Polskiego Związku Faktorów.

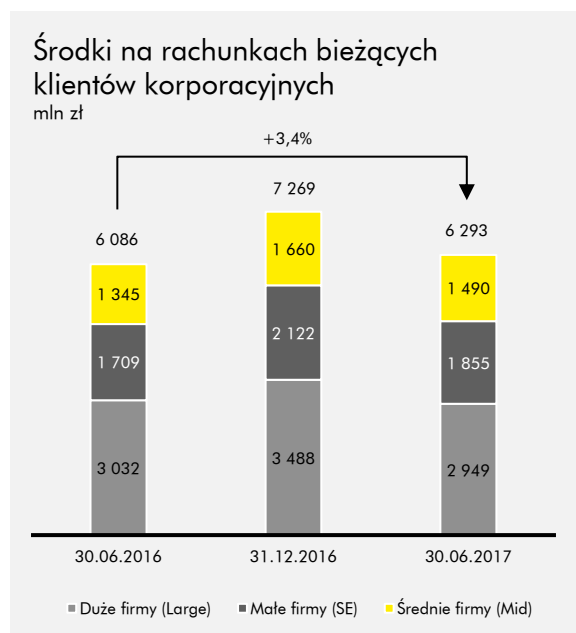
W I półroczu 2017 r. Bank bardzo dynamicznie rozwijał sprzedaż faktoringu w podsegmentach małych i średnich firm pozyskując o 38% więcej nowych klientów w porównaniu z I półroczem 2016 r. W II kwartale 2017 r. Raiffeisen Polbank wprowadził na rynek aplikację faktoringową na urządzenia mobilne – Smart FaktoR – pierwszą w Polsce aplikację, za pomocą której m.in. cały proces skupu faktury można przeprowadzić za pomocą urządzenia mobilnego.

5.2.5. Bankowość transakcyjna

W I półroczu 2017 r. działania Banku w obszarze produktów i usług bankowości transakcyjnej koncentrowały się na podsegmentach małych i średnich firm.

Najważniejsze zmiany w zakresie oferty produktowej obejmowały wprowadzenie nowego pakietu transakcyjnego dla klientów z segmentu średnich firm (Pakiet Pewny Biznes) oraz zmiany w zakresie kart płatniczych, tj. udostępnienie wszystkim użytkownikom kart debetowych Visa Business możliwości dokonywania wpłat we wpłatomatach sieci Euronet na terenie Polski oraz wdrożenie usługi silnego uwierzytelniania transakcji dokonywanych kartami płatniczymi w Internecie (usługa 3D-Secure) w celu utrzymania bezpieczeństwa środków klientów.

Powyższe działania w obszarze bankowości transakcyjnej przyczyniły się do wzrostu wolumenu środków przechowywanych przez klientów na rachunkach. Szczególnie wysokie wzrosty odnotowano w podsegmentie średnich firm, gdzie średnia wartość środków zgromadzonych na rachunkach klientów w I połowie 2017 r. była o 19% wyższa w porównaniu do końca 2016 r. (przy czym saldo na koniec I półrocza 2017 r. było niższe o 9% wobec stanu na koniec 2016 r.).

5.2.6. Bankowość skarbowa i depozyty

W I półroczu 2017 r. Bank zawierał z klientami korporacyjnymi transakcje wymiany walut FX Spot, transakcje terminowe FX Forward, transakcje FX Options oraz transakcje zamiany stóp procentowych IRS. W I półroczu 2017 r. liczba klientów aktywnie korzystających z produktów Treasury wzrosła o 3% r./r.

Łączny wolumen wymiany walut w I półroczu 2017 r. utrzymał się na tym samym poziomie co w analogicznym okresie 2016 r. Jednocześnie ze względu na dużą konkurencję rynkową ze strony innych banków, a także rozwijających się kantorów internetowych, nastąpił spadek przychodu z wymiany walut w porównaniu do I półrocza 2016 r. o 7%.

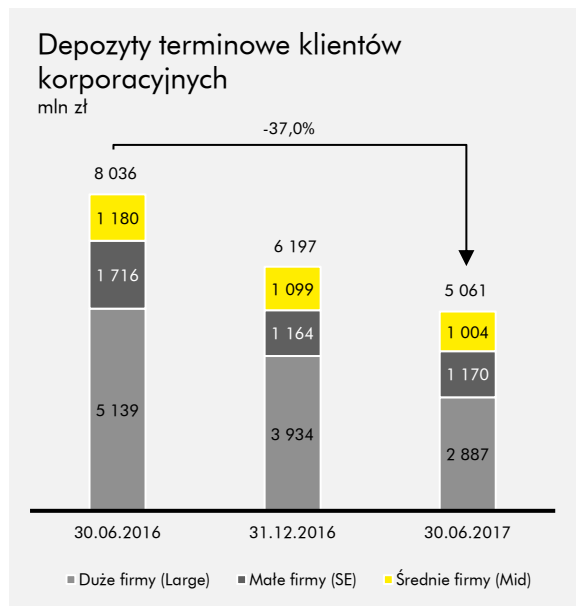
Jednym z kanałów, przez który zawierane są transakcje FX Spot, jest platforma transakcyjna R-Dealer. Wśród klientów z segmentu MSP R-Dealer był podstawowym kanałem zawierania transakcji natychmiastowej wymiany walut – w I półroczu 2017 r. 85% transakcji FX SPOT przeprowadzanych zostało za jego pośrednictwem.

Bank poprzez dealerów walutowych oraz specjalistów ds. transakcji pochodnych wspierał klientów w zabezpieczeniu pozycji walutowej z wykorzystaniem dostępnej gamy produktów pochodnych. W I półroczu 2017 r. wynik z transakcji zabezpieczających ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej utrzymał się na tym samym poziomie co w analogicznym okresie 2016 r. Liczba klientów, którzy aktywnie korzystali z transakcji pochodnych, zwiększyła się w tym okresie o 16%. Produktem, z którego najczęściej korzystali, była walutowa transakcja terminowa FX Forward. Klienci korzystali również z opcji walutowych. Wynik z tych transakcji był w I półroczu 2017 r. o 51% wyższy niż w analogicznym okresie 2016 r.

Bank oferował w I połowie 2017 r. depozyty strukturyzowane – Lokatę Dwuwalutową oraz Lokatę Inwestycyjną.

Łączna wartość depozytów terminowych klientów korporacyjnych na koniec I półrocza 2017 r. wynosiła 5,0 mld zł, co oznacza spadek o 18% w porównaniu do końca 2016 r. Zmniejszenie

wolumenu depozytów związane jest z mniejszym zapotrzebowaniem na zwiększanie płynności Banku oraz wprowadzeniem polityki ograniczenia pozyskiwania i odnawiania depozytów o niższej rentowności.

5.2.7. Bankowość inwestycyjna

W I połowie 2017 r. Bank kontynuował rozwój działalności w obszarze bankowości inwestycyjnej.

W I półroczu 2017 r. Bank przeprowadził kilkanaście transakcji z zakresu emisji instrumentów dłużnych (obligacje oraz bony komercyjne), w tym dla:

- Polsteam Shipping Company Ltd – emisja obligacji na łączną kwotę 155,4 mln USD (Bank pełnił rolę Organizatora Emisji, Agenta ds. Płatności, Depozytariusza oraz Dealera);
- Polska Żegluga Morska – emisja obligacji na łączną kwotę 82,1 mln USD (Bank pełnił rolę Organizatora Emisji, Agenta ds. Płatności, Depozytariusza oraz Dealera);
- ATAL S.A. - emisja obligacji na kwotę 40 mln zł (Bank pełnił rolę Organizatora Emisji i Dealera);
- BBI Development S.A. – emisja obligacji na kwotę 53 mln zł (Bank pełnił rolę Organizatora Emisji i Dealera);
- MCI Capital S.A. – emisja obligacji na kwotę 20 mln zł (Bank pełnił rolę Organizatora Emisji i Dealera);
- JW. Construction – emisja obligacji na kwotę 70 mln zł (Bank pełnił rolę Organizatora Emisji i Dealera).

Ponadto Bank uczestniczył w dwóch emisjach obligacji Europejskiego Banku Inwestycyjnego (wartość pierwszej emisji obligacji wyniosła 900 mln zł, natomiast drugiej -1,5 mld zł).

Łącznie w I połowie 2017 r. Bank uczestniczył w emisjach instrumentów dłużnych o łącznej wartości blisko 3,5 mld zł, co stanowi ponad trzykrotny wzrost w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku. Łączna nominalna wartość papierów dłużnych emitentów korporacyjnych i banków (bez jednostek samorządu terytorialnego), w których Bank uczestniczył, wg stanu na koniec I półrocza 2017 r. wyniosła niemal 4,8 mld zł, w tym 828,7 mln zł z tytułu emisji papierów krótkoterminowych, co stanowi prawie dwukrotny wzrost w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego.

5.3. Instytucje Finansowe i Rynki Kapitałowe

Zgodnie ze swoją strategią Bank aktywnie uczestniczył w krajowym rynku finansowym, pośrednicząc w handlu instrumentami walutowymi, pochodnymi oraz obligacjami. Bank pełni rolę *market maker* na elektronicznej platformie obrotu obligacjami BondSpot, aspirując do roli Dealera Skarbowych

Papierów Wartościowych. Jako bank systemowy Raiffeisen Bank Polska wypełnia rolę Dealera Rynku Pieniężnego oraz obowiązkowi banku kwotującego stawki WIBOR.

W I półroczu 2017 r. w obszarze Rynków Kapitałowych, Bank realizował projekt wdrażający wymagania dyrektywy MIFID II, dostosowując produkty rynków finansowych oraz procesy ich sprzedaży do standardów wymaganych przez dyrektywę.

Ponadto Bank aktywnie animował rynek lokalnych swapów walutowych (FX Swap) oraz innych instrumentów pochodnych stopy procentowej. W analizie aktywności kandydatów do pełnienia funkcji Dealera Rynku Pieniężnego za okres od 1 października 2016 r. do 31 marca 2017 r. w wybranych segmentach rynku finansowego Bank uzyskał następujące miejsca (wśród 15 kandydatów):

- aktywność na rynku fx swap z udziałem PLN – miejsce 3;
- aktywność na rynku transakcji FRA i IRS – miejsce 8;
- aktywność na rynku transakcji OIS – miejsce 5.

W ramach obsługi instytucji finansowych Bank koncentruje swoją działalność na dwóch segmentach klientów: bankach oraz niebankowych instytucjach finansowych. Od początku 2016 r. Bank prowadzi również aktywną obsługę kantorów stacjonarnych, której głównym zadaniem jest rozwijanie działalności Banku w handlu gotówką.

W zakresie usług depozytariusza Bank utrzymał pozycję lidera rynku pod względem liczby obsługiwanych funduszy inwestycyjnych, a także wartości przechowywanych aktywów funduszy inwestycyjnych zamkniętych. Jednocześnie Bank kontynuował rozwój usług dla funduszy inwestycyjnych otwartych. Na dzień 30 czerwca 2017 r. Bank obsługiwał ogółem 339 funduszy, a wartość aktywów przechowywanych funduszy zwiększyła się od początku 2017 r. o prawie 5%.

W I półroczu 2017 r. w obszarze usług depozytariusza Bank koncentrował się na realizacji zadań wynikających z nowych wymogów regulacyjnych wprowadzonych nowelizacją Ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi z dnia 4 czerwca 2016 r. oraz na utrwalaniu praktyki rynkowej wynikającej z tych zmian i rozszerzonego katalogu obowiązków banku depozytariusza. W I półroczu 2017 r. Bank jako depozytariusz brał również udział w dostosowaniu działań kontrolnych do nowych regulacji podatkowych obowiązujących fundusze zamknięte.

Bank kontynuował również rozwój działalności pod kątem pełnienia funkcji Agenta Płatności dla zagranicznych funduszy inwestycyjnych otwartych i jako lider posiadał 53-procentowy udział w rynku (wg danych KNF dostępnych na koniec 2016 r.).

5.4. Nagrody

W I półroczu 2017 r. Bank uhonorowano następującymi tytułami i nagrodami:

- Najlepsza bankowość prywatna w Polsce w rankingu EMEA Finance „Europe Banking Awards 2016”;
- 1. miejsce w kategorii najlepsza jakość obsługi w placówce za 2016 r. w konkursie portalu mojebankowanie.pl;
- 3. miejsce w kategorii kredyt gotówkowy w rankingu Złoty Bankier organizowanym przez redakcję Bankier.pl i Puls Biznesu;
- Znak jakości w kategorii Najlepsze konto za zero złotych dla Wymarzonego Konta Osobistego od Polskiego Instytutu Badań Jakości w ramach testu polsko-szwajcarski test kont bankowych;
- Laur Klienta 2017 oraz Laur Klienta 2017 Grand Prix w kategorii usługi faktoringowe w XIII edycji ogólnopolskiego plebiscytu popularności usług i produktów Gazety Wyborczej.

6. Działalność Raiffeisen Solutions Sp. z o.o. w I półroczu 2017 r.

Spółka Raiffeisen Solutions sp. z o.o. („Raiffeisen Solutions”, „Spółka”), w której Bank posiada 100-procentowy udział, jest właścicielem jednego z najnowocześniejszych na rynku narzędzi do wymiany i transferu walut uruchomionego w listopadzie 2015 r. pod marką RKantor.com.

W I połowie 2017 r. Raiffeisen Solutions było skoncentrowane na dalszej budowie bazy klientów oraz rozwoju produktowym RKantor.com. Wzrost bazy klientów oraz działania zmierzające do aktywacji już pozyskanych klientów przełożyły się na zwiększenie obrotów walutowych, które wynosiły do 5 mln EUR dziennie.

7. Działalność Raiffeisen TFI S.A. w I półroczu 2017 r.

W IV kwartale 2015 r. została zarejestrowana spółka Raiffeisen TFI S.A. („Spółka”), której celem jest zarządzanie funduszami inwestycyjnymi i ich dystrybucja.

W II kwartale 2017 r. spółka otrzymała od KNF zezwolenie na wykonywanie działalności przez towarzystwo oraz podpisała z ALTUS TFI umowę o przejęcie zarządzania od ALTUS TFI funduszem inwestycyjnym Raiffeisen SFIO Parasolowy oraz FWR Selektywny FIZ.

8. Rozwój organizacji i infrastruktury Grupy Raiffeisen Bank Polska S.A. w I półroczu 2017 r.

8.1. IT i Operacje Banku

W obszarze zarządzania projektami i rozwoju oprogramowania w I półroczu 2017 r. zrealizowano 12 projektów, a prace IT skupiały się wokół:

- rozwoju nowej platformy bankowości internetowej dla klientów indywidualnych wraz z nowoczesną metodą płatności mobilnych;
- wdrożenia nowej platformy wymiany walut;
- rozwoju systemu usprawniającego proces sprzedaży i obsługi rachunków oraz kredytów dla klientów indywidualnych;
- uprawnień w systemach wspierających zarządzanie ryzykiem;
- zmian w systemach bankowości internetowej dla firm;
- uprawnień w procesie otwarcia rachunku/kartoteki klienta korporacyjnego;
- optymalizacji szyny integracyjnej oraz systemów obsługi klienta;
- dostosowania systemów do regulacji CRS oraz KNF;
- wdrożenia nowego pakietu produktów dla klientów indywidualnych.

Obecnie prace IT koncentrują się na strategicznych projektach, wśród których najważniejsze to:

- dostosowanie systemów do wymogów dyrektywy MIFID II;
- dostosowanie systemów do wymogów IFRS9;
- projekty związane z projektem digitalizacji Banku.

W obszarze zarządzania infrastrukturą informatyczną najważniejszym działaniem była modernizacja infrastruktury technicznej w centrach przetwarzania danych Banku. Prace polegały na wymianie macierzy dyskowych na wydajniejsze i pojemniejsze urządzenia oraz wymianie części urządzeń sieciowych ze względu na kończący się okres ich eksploatacji.

W obszarze zarządzania kosztami w ramach programu optymalizacji prowadzone będą działania mające na celu optymalizację kosztów operacyjnych IT poprzez m.in. uproszczenie architektury aplikacji, dopasowanie popytu i podaży usług IT, zmiany modeli rozwoju i utrzymania systemów, optymalizację procesów i funkcji IT, optymalizację infrastruktury informatycznej.

W I półroczu 2017 r. Bank kontynuował projekt Transformacji Operacji, którego celem jest centralizacja funkcji w Centrum Operacyjnym w Rudzie Śląskiej (w ramach koncepcji tzw. nearshoringu). W ramach trzeciej fazy projektu do Centrum Operacyjnego zostały przeniesione procesy zarządzania bezpieczeństwem fizycznym banku, obsługa posprzedażowa instytucji finansowych oraz procesy administracji i dokumentacji kredytowej klientów korporacyjnych, instytucji finansowych i finansowania projektów. Kolejne migracje są w trakcie wdrażania. Przenoszone procesy są realizowane w Centrum z wyższą efektywnością i utrzymaną wysoką jakością obsługi klienta zewnętrznego i wewnętrznego. Wraz z przejmowaniem nowych funkcji, procesy już obsługiwane w centrum są optymalizowane i usprawniane. Na koniec I półroczu 2017 r. Bank zatrudniał w Centrum ponad 500 osób (z tego około 390 w pionie operacji, pozostałe w pionie detalicznym).

8.2. Rozwój elektronicznych kanałów obsługi w Banku

R-Online

System bankowości internetowej R-Online przeznaczony jest do obsługi klientów Bankowości Detalicznej.

W związku z wprowadzeniem w 2016 r. nowej wersji bankowości internetowej R-Online, w I półroczu 2017 r. Bank skoncentrował się na stabilizacji i optymalizacji nowego serwisu oraz rozpoczął prace nad dodawaniem nowych funkcjonalności w szczególności dla klientów z segmentu mikroprzedsiębiorstw.

Według stanu na 30 czerwca 2017 r. liczba klientów z dostępem do systemu bankowości internetowej R-Online wyniosła 620 tys. użytkowników, tj. o 0,6% mniej niż na koniec 2016 r.

R-Online Biznes

System bankowości internetowej R-Online Biznes dedykowany jest dla firm ze wszystkich linii bankowości korporacyjnej oraz części klientów z segmentu mikroprzedsiębiorstw.

W I połowie 2017 roku Bank wdrożył szereg małych zmian związanych z poprawą funkcjonalności oraz użyteczności systemu. Część zmian była zainspirowana uwagami klientów zgłoszonych podczas badania NPS. Do najważniejszych zmian zaliczyć można dodanie salda po operacji, rozbudowa raportów i wyciągów, modyfikacje mechanizmu importu paczek. Kontynuowane są również prace związane z bezpieczeństwem systemu. Jednym z wdrożonych rozwiązań jest komponent do podpisu obsługujący Token USB z przyciskiem na komputerach z systemami operacyjnymi MAC OS.

Według stanu na 30 czerwca 2017 r. do systemu bankowości internetowej R-Online Biznes miało dostęp 30 tys. firm.

Mobilny Portfel

Aplikacja Mobilny Portfel umożliwiająca wygodne płatowanie zbliżeniowo smartfonem, jest dostępna dla wszystkich klientów, którzy posiadają telefon z funkcją NFC i systemem Android w wersji min. 4.4. Aplikacja posiada szereg funkcji, które pozwalają w wygodny i szybki sposób zarządzać kartami NFC np. nadanie i zmiana numeru PIN do karty, czasowa blokada karty, zmiana limitów dziennych transakcji.

Na koniec 30 czerwca 2017 r. liczba instalacji Mobilnego Portfela na aktywnych urządzeniach (aktywne w ciągu ostatnich 30 dni) wyniosła 3,2 tys., a klienci zainstalowali w aplikacji łącznie 3,8 tys. kart (3 tys. kart debetowych, 0,8 tys. kart kredytowych), co stanowi o 39% więcej kart NFC niż na koniec 2016 r.

W kolejnych kwartałach Bank planuje istotny rozwój funkcjonalny Mobilnego Portfela poprzez dodawanie kolejnych funkcjonalności w aplikacji jak dostęp do nowej bankowości internetowej, dodanie platformy R-dealer, programu zakupowego #korzystaj oraz uruchomienie aplikacji na platformy z systemem iOS (Apple).

Mobilny Bank

Według stanu na 30 czerwca 2017 r. dostęp do aplikacji Mobilny Bank wśród klientów Bankowości Detalicznej posiadało 135 tys. użytkowników, tj. o 1 tys. więcej niż na koniec 2016 r.

Liczba klientów z dostępem do bankowości internetowej oraz mobilnej w Banku (w tys.)	Na dzień 30.06.2017	Na dzień 31.12.2016
Mobilny Bank	135	134
R-Online	620	624
R-Online Biznes	30	30

8.3. Sieć oddziałów bankowych

Według stanu na dzień 30 czerwca 2017 r. liczba oddziałów Banku wyniosła 236, na co składały się:

- sieć oddziałów detalicznych licząca 204 oddziały,
- sieć placówek partnerskich składająca się z 24 placówek,
- jedno Centrum Bankowości Korporacyjnej (CBK) funkcjonujące poza Oddziałem Detalicznym,
- siedem Centrów Bankowości Prywatnej funkcjonujących poza Oddziałem Detalicznym.

Wszystkie oddziały detaliczne zapewniają obsługę klientów korporacyjnych oraz klientów Bankowości Prywatnej w zakresie transakcji gotówkowych oraz podstawowych dyspozycji.

W I półroczu 2017 r. realizując program optymalizacji Banku zamknięte zostały 62 oddziały własne.

Bank wykorzystuje także inne kanały dystrybucji oparte o bezpośredni kontakt z klientem: Zespół Sprzedaży Telefonicznej i Zespół Doradców Mobilnych oraz na bieżąco współpracuje z 24 Brokerami i ok. 3 tys. pośredników lokalnych.

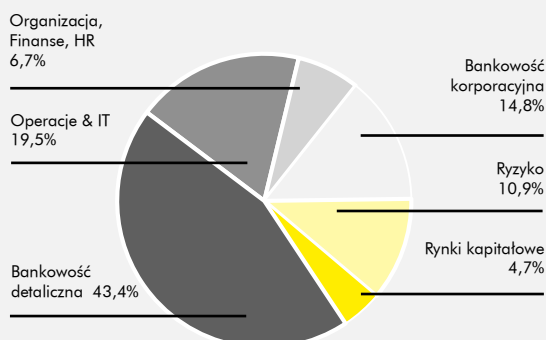
8.4. Stan zatrudnienia

Według stanu na koniec czerwca 2017 r. w Banku zatrudnionych (pracownicy aktywni¹) łącznie z członkami Zarządu Banku były 4 253 osoby wobec 4 453 osób na koniec roku 2016 r. Zatrudnienie w Banku wyrażone w etatach (aktywnych¹) wyniosło 4 060 na dzień 30 czerwca 2017 r. W stosunku do końca 2016 r. liczba etatów spadła o 189 (tj. o 4,4%). Zatrudnienie w Grupie wyniosło 4 152 etaty (aktywne¹) i spadło o 185 etatów (tj. o 4,3%) w porównaniu do końca 2016 r.

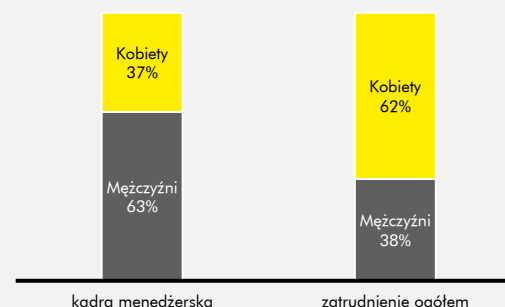
Zatrudnienie w Banku i Grupie wyrażone w etatach aktywnych¹	Na dzień 30.06.2017	Na dzień 31.12.2016	Na dzień 30.06.2016
Bankowość detaliczna	1 761,6	1 933,8	1 949,7
Bankowość korporacyjna	600,6	610,1	616,8
Rynki kapitałowe	188,8	189,9	198,0
Operacje & IT	790,7	758,2	809,1
Ryzyko	444,6	455,0	501,1
Organizacja, Finanse, HR	273,7	301,8	304,3
Bank ogółem	4 060,0	4 248,8	4 379,0
Raiffeisen Investment Polska Sp. z o. o.	0,5	0,6	0,7
Raiffeisen Financial Services Polska Sp. z o. o.	54,9	48,8	57,9
Raiffeisen Solutions Sp. z o. o.	36,8	39,4	36,5
Grupa ogółem	4 152,2	4 337,5	4 474,1

¹ Pracownicy aktywni/etaty aktywne, tj. z wyłączeniem przebywających na urloпах wychowawczych i długotrwałych nieobecnościach, na koniec okresu raportowego.

Struktura zatrudnienia w Banku na koniec I półroczu 2017 r.

Struktura zatrudnienia w Banku na koniec I półroczu 2017 r.

Przeważającą grupę pracowników stanowią kobiety (62% ogółu efektywnie zatrudnionych). Ponad 63% stanowisk menedżerskich w Banku zajmują mężczyźni.

9. Społeczna odpowiedzialność biznesu (CSR) w Grupie Raiffeisen Bank Polska S.A.

Działania z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu od lat są wpisane w inicjatywy podejmowane przez Raiffeisen Bank Polska. W I półroczu 2017 r. Bank kontynuował współpracę z Towarzystwem Nasz Dom, wspierając program stypendialny „Moja Przyszłość”, którego celem jest pokrycie kosztów reedukacji, zajęć dodatkowych i wyrównawczych oraz rozwijających wiedzę podopiecznych domów dziecka na terenie całej Polski.

W I półroczu 2017 r. Bank współpracował regionalnie z lokalnymi instytucjami edukacyjnymi, kulturalnymi oraz instytucjami pożytku publicznego. Kontynuował współpracę z Austriackim Forum Kultury – renomowaną instytucją kulturalną, ściśle związaną z polskimi środowiskami twórczymi, naukowymi i kulturalnymi.

Z okazji Dnia Dziecka we współpracy z siecią kin Cinema City Bank zorganizował w czterech miastach pokazy filmowe wraz z poczęstunkiem i upominkami dla podopiecznych lokalnych domów dziecka oraz nieuleczalnie chorych podopiecznych Fundacji Dziecięca Fantazja.

Pracownicy Banku kolejny rok z rzędu angażowali się w projekt „Bankowcy dla Edukacji Finansowej Młodzieży BAKCYL” („BAKCYL”), w którym wolontariusze z instytucji finansowych uczą młodzież gimnazjalną podstaw zarządzania finansami. Pomysłodawcą i organizatorem projektu BAKCYL jest Warszawski Instytut Bankowości, a partnerem – Związek Banków Polskich. Projekt ma na celu przybliżenie młodym ludziom podstawowych zasad praktycznej bankowości, jakimi kierować się powinni u progu dorosłości i świadomego decydowania o swoich finansach.

Pracownicy Banku aktywnie angażowali się w inicjatywy charytatywne w ramach wolontariatu. Tradycyjnie z okazji Dnia Dziecka przeprowadzili zbiórkę upominków oraz artykułów dla potrzebujących rodzin i podopiecznych Fundacji Dziecięca Fantazja oraz Domu Dziecka Niewidomego.

We współpracy z Fundacją DKMS wśród pracowników kontynuowana była akcja rejestracji w bazie dawców komórek, co kolejny już raz spotkało się z bardzo pozytywnym odzewem.

10. Zarządzanie głównymi rodzajami ryzyka

10.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe polega na niewywiązaniu się dłużnika Grupy z terminowego regulowania zobowiązań pieniężnych z tytułu zawartej umowy (udzielonego kredytu). Ekspozycja na ryzyko kredytowe Grupy wynika głównie z prowadzonej działalności kredytowej oraz w mniejszym stopniu ze sprzedaży i operacji dokonywanych w ramach portfela handlowego, instrumentów pochodnych oraz udziału w transakcjach płatniczych i rozliczeniach papierów wartościowych na rachunek Grupy oraz na rachunek jej klientów.

Grupa stosuje wewnętrzne procedury pozwalające określić poziom ryzyka kredytowego wiążącego się z przyznaniem danemu klientowi kredytu lub innych usług obciążonych ryzykiem kredytowym oraz stopień akceptowalności tego ryzyka. Wdrażane i modyfikowane procedury w tym zakresie mają na celu zwiększenie efektywności i skuteczności identyfikacji zagrożeń oraz określenie działań podejmowanych w sytuacji zmian poziomu ryzyka.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Grupę działalności kredytowej poprzez zapewnienie najwyższej jakości ocen ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec indywidualnego klienta i portfela kredytowego.

Monitorowanie ryzyka kredytowego na poziomie portfela obejmuje sporządzanie regularnych, okresowych analiz dotyczących portfela kredytowego, zapewniających identyfikację niekorzystnych tendencji i koncentracji oraz wykonywanie doraźnych przeglądów tego portfela związanych przede wszystkim ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym.

W celu kontroli ryzyka portfela kredytowego w zakresie oczekiwanych i nieoczekiwanych strat (kapitału i poziomu odpisów z tytułu utraty wartości) Grupa określa limity koncentracji ryzyka kredytowego dla potrzeb kontroli wewnętrznej i zarządza ekspozycją na ryzyko w ramach tych limitów poprzez regularny system monitorowania.

Informacje na temat ekspozycji Grupy na ryzyko kredytowe, a także przyjętych przez nią metodach zarządzania tym ryzykiem zostały zaprezentowane w Śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2017 r. do 30 czerwca 2017 r. w nocy dotyczącej zarządzania ryzykiem kredytowym. W wymienionym obszarze nie wystąpiły istotne zmiany w porównaniu z okresem poprzednim. W I półroczu 2017 r. Grupa nie przekroczyła żadnego z określonych limitów koncentracji.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu ekspozycji kredytowej w księgach rachunkowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów jest mowa wyłącznie wtedy, gdy zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane, przyszłe przepływy pieniężne wynikające z ekspozycji kredytowej lub grupy ekspozycji kredytowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Okresowej analizie pod kątem utraty wartości (indywidualnie bądź grupowo) podlegają wszystkie kategorie aktywów finansowych prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Na potrzeby ujawnień są klasyfikowane do jednej z trzech kategorii: należności nieprzeterminowanych bez rozpoznanej utraty wartości, należności przeterminowanych bez rozpoznanej utraty wartości oraz należności z rozpoznaną utratą wartości. Informacje odnośnie należności analizowanych pod kątem utraty wartości w podziale na poszczególne kategorie oraz segmenty klientów zostały zaprezentowane w Śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2017 r. do 30 czerwca 2017 r. w nocy dotyczącej zarządzania ryzykiem kredytowym.

10.1.1. Jakość portfela kredytowego

Grupa utrzymuje solidną jakość portfela kredytowego. Na koniec I półrocza 2017 r. udział kredytów z utratą wartości w portfelu obniżył się z 7,9% na koniec 2016 r. do 7,7%, a współczynnik pokrycia zdefiniowany jako relacja wartości odpisów dla kredytów z utratą wartości do wartości tych kredytów, także się poprawił – z 56,4% na koniec 2016 r. do 57,1% wg stanu na 30 czerwca 2017 r.

Tabela poniżej przedstawia udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości oraz wskaźnik ich pokrycia odpisami w podziale na portfele Grupy.

Miary jakości portfela kredytowego (w %)	Udział kredytów z utratą wartości		Współczynnik pokrycia odpisami	
	Na dzień 30.06.2017	Na dzień 31.12.2016	Na dzień 30.06.2017	Na dzień 31.12.2016
Klienci indywidualni	5,5	5,1	62,1	61,6
Mikroprzedsiębiorstwa	26,3	26,1	49,9	47,5
Duże przedsiębiorstwa	7,1	8,9	55,8	56,4
Małe i średnie przedsiębiorstwa	4,3	4,1	77,4	77,2
Razem	7,7	7,9	57,1	56,4

10.1.2. Portfel kredytów zabezpieczonych hipotecznie denominowanych w CHF

Portfel kredytów zabezpieczonych hipotecznie denominowanych w CHF stanowi istotny element zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku z uwagi na swoją wartość i udział w portfelu kredytowym Banku. Udział kredytów denominowanych w CHF stanowił na koniec I półrocza 2017 r. 31% wszystkich kredytów Banku. Poniższa tabela przedstawia wartość portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie w podziale na waluty i podportfele kredytów.

Kredyty klientów indywidualnych i mikroprzedsiębiorstw w zabezpieczone hipotecznie w podziale na waluty (w mln zł)	Na dzień 30.06.2017, kurs CHF/PLN = 3,9		Na dzień 31.12.2016, kurs CHF/PLN = 4,1		Na dzień 30.06.2016, kurs CHF/PLN = 4,0	
	Wartość ekspozycji bilansowej brutto	Udział w portfelu hipotecznym	Wartość ekspozycji bilansowej brutto	Udział w portfelu hipotecznym	Wartość ekspozycji bilansowej brutto	Udział w portfelu hipotecznym
Klienci indywidualni						
PLN	2 067,2	12,0%	1 954,9	10,6%	1 873,1	10,0%
EUR	3 362,3	19,5%	3 657,4	19,8%	3 782,1	20,2%
CHF	10 538,3	61,0%	11 538,5	62,4%	11 707,8	62,6%
USD	6,0	0,0%	5,7	0,0%	5,6	0,0%
Razem	15 973,8	92,5%	17 156,5	92,8%	17 368,6	92,9%
Mikroprzedsiębiorstwa						
PLN	854,2	4,9%	832,8	4,5%	802,3	4,3%
EUR	74,8	0,4%	84,5	0,5%	90,5	0,5%
CHF	359,8	2,1%	407,5	2,2%	433,0	2,3%
USD	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%
Razem	1 288,8	7,5%	1 324,8	7,2%	1 325,9	7,1%
Łącznie						
PLN	2 921,4	16,9%	2 787,7	15,1%	2 675,4	14,3%
EUR	3 437,1	19,9%	3 741,8	20,2%	3 872,6	20,7%

Kredyty klientów indywidualnych i mikroprzedsiębiorstw w zabezpieczone hipoteczne w podziale na waluty (w mln zł)	Na dzień 30.06.2017, kurs CHF/PLN = 3,9		Na dzień 31.12.2016, kurs CHF/PLN = 4,1		Na dzień 30.06.2016, kurs CHF/PLN = 4,0	
	Wartość ekspozycji bilansowej brutto	Udział w portfelu hipotecznym	Wartość ekspozycji bilansowej brutto	Udział w portfelu hipotecznym	Wartość ekspozycji bilansowej brutto	Udział w portfelu hipotecznym
CHF	10 898,1	63,1%	11 946,1	64,6%	12 140,8	64,9%
USD	6,0	0,0%	5,7	0,0%	5,6	0,0%
Razem	17 262,6	100,0%	18 481,3	100,0%	18 694,5	100,0%

Tabela prezentuje wyłącznie kredyty detaliczne (klienci indywidualni i mikroprzedsiębiorstwa) oraz produkty hipoteczne (kredyty powstałe z restrukturyzacji lub konsolidacji m.in. kredytów hipotecznych nie zostały zaprezentowane w powyższym zestawieniu).

Średni poziom LTV ważony wartością ekspozycji na portfelu kredytów zabezpieczonych hipotecznie denominowanych w walutach obcych na 30 czerwca 2017 r. wynosił 116,6% (wobec 126,1% na 31 grudnia 2016 r.).

Propozycje rozwiązań systemowych związanych z ryzykiem walutowym portfeli denominowanych w CHF, przedstawiane przez różne organy państwowe i nadzorcze, mogą mieć negatywny wpływ na wyniki finansowe i kapitały własne Grupy.

10.2. Adekwatność kapitałowa

Głównym celem procesu zarządzania kapitałem jest stabilne utrzymywanie adekwatności kapitałowej Grupy w długim okresie poprzez zapewnienie właściwego procesu identyfikacji, pomiaru, monitorowania, ograniczania i raportowania ryzyka kapitałowego.

Grupa jest zobowiązana do przestrzegania minimalnego poziomu łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 12,06% na podstawie wymogów regulacyjnych oraz 16,06% na podstawie rekomendacji nadzorczych. W tabeli poniżej przedstawiono informacje na temat minimalnego poziomu łącznego współczynnika kapitałowego obowiązującego Grupę na dzień 30 czerwca 2017 r.

Minimalny poziom łącznego współczynnika kapitałowego	Wymogi regulacyjne ¹	Rekomendacje organu nadzoru
Minimalna wysokość współczynnika kapitałowego	8,00%	12,00%
Pokrycie ryzyka wynikającego z portfela walutowych kredytów hipotecznych	2,56%	2,56%
Bufor zabezpieczający	1,25%	1,25%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym	0,25%	0,25%
Łączny współczynnik kapitałowy	12,06%	16,06%

¹ Wynikające z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2015 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

Grupa systematycznie wzmacnia swoją bazę kapitałową, kładąc nacisk na utrzymanie wysokiego udziału kapitałów najwyższej jakości (Tier 1/CET1). Udział kapitałów Tier 1 na koniec I półrocza 2017 r. utrzymywał się na bardzo wysokim poziomie 97%.

Na koniec I półrocza 2017 r. współczynnik kapitałowy Tier 1 osiągnął poziom 17,03%, natomiast łączny współczynnik kapitałowy (TCR) wyniósł 17,62%, co oznacza, że Grupa spełniała zarówno wymogi regulacyjne, jak i wymogi wynikające z rekomendacji nadzorczych. Najważniejsze wydarzenia, które miały wpływ na zmianę wartości współczynników kapitałowych w I półroczu 2017 r. to: zaliczenie do kapitałów podstawowych całego zysku Banku za 2016 r., obniżenie wartości niematerialnych i prawnych w wyniku spisania wartości marki „Polbank” oraz zmiany w stosowaniu

współczynnika konwersji (CCF). Na koniec marca 2017 r. Bank w związku z otrzymaniem zalecenia pionspekcyjnego Komisji Nadzoru Finansowego zastąpił współczynnik konwersji (CCF) 0% współczynnikiem 20% oraz 50% zgodnie z Załącznikiem I pkt 4 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013. Z dniem 30 czerwca 2017 r., w konsekwencji zrealizowanych działań przez Bank adresujących zastrzeżenia Komisji Nadzoru Finansowego przedstawione w zaleceniu pionspekcyjnym Bank dokonał ponownego przypisania współczynnika konwersji (CCF) 0% do ekspozycji pozabilansowych.

Wartości wymogów kapitałowych i funduszy własnych ustalone na potrzeby wyliczania współczynnika wypłacalności (w tys. zł)	Metoda obliczania wymogu	Na dzień 30.06.2017 ujęcie jednostkowe¹	Na dzień 31.12.2016 ujęcie jednostkowe¹
Ryzyko kredytowe i kontrahenta	Standardowa	2 585 359	2 613 173
Ryzyko rynkowe	Standardowa	28 471	44 066
Ryzyko operacyjne	Standardowa	258 855	271 001
Wymogi kapitałowe łącznie		2 872 685	2 928 240
Fundusze własne		6 328 775	6 111 419
Ekspozycja na ryzyko		35 908 557	36 603 003
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1		17,03%	16,05%
Łączny współczynnik kapitałowy		17,62%	16,70%

¹ Zarówno na dzień 31.12.2016 jak i 30.06.2017 r. Bank nie miał udziału w spółkach zależnych, które podlegałyby obowiązkowi konsolidacji ostrożnościowej, dlatego współczynniki kapitałowe są obliczane i raportowane jedynie w ujęciu jednostkowym.

1 czerwca 2017 r. opublikowane zostało Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach. Zgodnie z rozporządzeniem ekspozycjom zabezpieczonym hipoteką na nieruchomości mieszkalnej, w przypadku których wysokość raty kapitałowej lub odsetkowej uzależniona jest od zmian kursu waluty lub walut innych niż waluty przychodów osiąganych przez dłużnika, przypisuje się wagę ryzyka równą 150%. Ekspozycjom zabezpieczonym hipoteką na lokalach biurowych lub innych nieruchomościach komercyjnych, usytuowanych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, przypisuje się wagę ryzyka równą 100%. Rozporządzenie to wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

10.3. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności w Grupie bierze się z niedopasowania kontraktowych terminów zapadalności aktywów i pasywów, tj. w głównej mierze z konieczności finansowania długoterminowych kredytów depozytami o krótszej zapadalności. Realizować się ono może poprzez brak możliwości wywiązania się ze swoich bieżących zobowiązań lub też poprzez straty wynikające ze wzrostu kosztu finansowania, który nie jest pochodną zmienności rynkowych stóp procentowych.

Podstawowym celem systemu zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury bilansu Grupy, które umożliwi realizację określonych w planie finansowym celów dochodowych przy jednoczesnym utrzymaniu ciągłej zdolności terminowego wywiązania się z zobowiązań oraz zachowaniu nałożonych limitów ryzyka płynności, zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych (regulacyjnych).

Zarządzanie ryzykiem płynności ma w Grupie charakter scentralizowany, za sam proces odpowiedzialne są zdefiniowane w sformalizowanych procedurach wewnętrznych jednostki Banku, którym przypisane są kompetencje, przy czym zastosowanie ma zasada rozdziału jednostek biznesowo zarządzających ryzykiem oraz dokonujących jego pomiaru.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem płynności:

- Zarząd Banku ustala poziom apetytu na ryzyko płynności;

- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) w Banku transponuje ustalony przez Zarząd poziom apetytu na ryzyko na system wewnętrznych limitów oraz pełni nadzór nad całością procesu zarządzania ryzykiem;
- Departament Zarządzania Ryzykiem w Banku monitoruje w trybie dziennym poziom narażenia na ryzyko i raportuje go do właściwych organów;
- Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami w Banku na bieżąco zarządza ryzykiem płynności Banku, przestrzegając wyznaczonego poziomu limitów i jednocześnie optymalizując strukturę dochodowo-kosztową.

Do pomiaru poziomu narażenia na ryzyko płynności w Banku wykorzystuje między innymi:

- Urealnioną lukę płynności, obejmującą modelowanie odnawialności depozytów terminowych, osadu na rachunkach bieżących, prawdopodobieństwo realizacji zobowiązań pozabilansowych, uwzględnienie korekty należności z tytułu zidentyfikowanej utraty wartości, poziom aktywów płynnych, wyniki analiz koncentracji źródeł finansowania, itp.;
- Zestaw scenariuszy kryzysowych, obejmujący scenariusz kryzysu wewnętrznego, kryzysu rynku finansowego oraz scenariusz łączący oba poprzednie;
- Zestaw nadzorczych miar płynności.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem płynności w I półroczu 2017 r. Bank m.in.: aktywnie zarządzał saldem i kosztem produktów depozytowych, do sterowania bilansem wykorzystując wewnętrzny system cen transferowych, uwzględniający zarówno koszt ryzyka stopy procentowej jak i płynności. Bank zabezpieczał pozycje bilansowe i ich koszt płynności za pomocą instrumentów pochodnych (FX Swap, Cross-Currency Interest Rate Swap), których znaczący wolumen był przedmiotem prowadzonej w Banku rachunkowości zabezpieczeń.

10.4. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe spowodowane jest faktem, że możliwe zmiany kursów walutowych oraz stóp procentowych na rynku mogą mieć wpływ na wartość godziwą posiadanych przez Grupę instrumentów finansowych, a tym samym na wynik finansowy.

Identyfikacja obszarów, w których Grupa jest narażona na powyższe ryzyka, tj. ryzyko stopy procentowej i walutowe, oraz kształtowanie struktury bilansu w sposób pozwalający na maksymalizację wyniku finansowego przy zachowaniu zadanego apetytu na ryzyko są głównymi celami zarządzania ryzykiem rynkowym.

W celu zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie stworzony został system limitów. W ramach podziału kompetencji w procesie zarządzania ryzykiem:

- Zarząd Banku ustala poziom apetytu na ryzyko rynkowe;
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) w Banku transponuje ustalony przez Zarząd poziom apetytu na ryzyko na system wewnętrznych limitów oraz pełni nadzór nad całością procesu zarządzania ryzykiem;
- Departament Zarządzania Ryzykiem w Banku monitoruje w trybie dziennym poziom narażenia na ryzyko i raportuje go do właściwych organów;
- Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami i Departament Rynków Finansowych w Banku na bieżąco zarządzają ryzykiem rynkowym Grupy, przestrzegając wyznaczonego poziomu limitów i jednocześnie optymalizując wynik finansowy.

Do pomiaru poziomu narażenia na ryzyko rynkowe w Grupie wykorzystuje się między innymi:

- limity poziomu maksymalnej, otwartej pozycji na stopie procentowej mierzonej jako wartość zmiany wartości godziwej przy wzroście rynkowych stóp procentowych o 1 p.b. Wartości limitów są zdwersyfikowane ze względu na źródło ekspozycji (księga bankowa i handlowa), jej walutę oraz przedział czasowy zgodnie z obowiązującą w Grupie siatką terminów przeszacowania;
- limity poziomu maksymalnej, otwartej pozycji walutowej per waluta oraz łącznie dla wszystkich walut;

- limity poziomu wartości zagrożonej, zarówno dla ryzyka walutowego jak i stopy procentowej, przy założeniu 1-dniowego horyzontu utrzymania pozycji oraz poziomu ufności 99%. Wartość zagrożona wyznaczana jest metodą wariancji-kowariancji;
- miesięczne, kwartalne i roczne limity maksymalnej straty;
- miarę *Earnings-at-Risk*, która prezentuje wrażliwość wyniku odsetkowego w rocznym horyzoncie czasu przy założeniu natychmiastowej i identycznej dla wszystkich walut zmiany rynkowych stóp procentowych o 100 p.b., utrzymującej się w okresie trwania symulacji. Wynik tak przeprowadzonego pomiaru za I półrocze 2017 r. wykazał wpływ na wynik odsetkowy Banku w kwocie 125 680 tys. zł, co stanowi 2,0% funduszy własnych Banku uwzględnianych w kalkulacji współczynnika wypłacalności wobec 153 642 tys. zł za I półrocze 2016 r., co stanowiło 2,5% tychże funduszy.

Poniższa tabela przedstawia statystyki poziomu wartości zagrożonej na poziomie Banku jako miary opisującej w sposób syntetyczny poziom narażenia na ryzyko według stanu na datę sprawozdawczą i analogiczny okres roku poprzedniego.

Wartość zagrożona (w tys. zł)		Min.	Max.	Średnia	Na dzień 30.06.2017	Na dzień 30.06.2016
Ryzyko stopy procentowej	Księga bankowa	5 067	13 426	8 879	12 123	6 622 ¹
	Księga handlowa	226	1 404	686	747	843
Ryzyko walutowe		9	183	66	54	98

¹ Zmiana wartości na dzień 30.06.2016 w porównaniu z wartością opublikowaną w Sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. w I półroczu 2016 r. wynika ze zmiany metodologii alokacji i agregacji wartości zagrożonej na poszczególne ryzyka i konieczności zachowania porównywalności danych w okresach następnym.

10.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne definiowane jest jako możliwość straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych, lub ze zdarzeń zewnętrznych. Definicja obejmuje ryzyko prawne, ale nie obejmuje ryzyka strategicznego oraz ryzyka utraty reputacji.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Bank działalności operacyjnej poprzez wdrożenie efektywnych mechanizmów identyfikacji, oceny i kwantyfikacji, ograniczania oraz monitorowania i raportowania ryzyka operacyjnego.

W I półroczu 2017 r., mając na uwadze bezpieczeństwo środków powierzonych przez klientów oraz ograniczenie możliwości wystąpienia strat operacyjnych, Bank kontynuował działania ograniczające poziom ryzyka operacyjnego w poszczególnych obszarach działalności oraz podnoszące jakość zarządzania tym ryzykiem.

Do najważniejszych działań w tym zakresie należały:

- okresowa ocena i przegląd aktualnego profilu ryzyka operacyjnego Banku w oparciu o analizę wartości aktualnych parametrów ryzyka Banku, w tym zarówno czynników ryzyka związanych z procesami wewnętrznymi, jak i zmian i ryzyk występujących w otoczeniu Banku;
- bieżący monitoring limitów ryzyka operacyjnego ustalonych w ramach apetytu na ryzyko operacyjne;
- wdrożenie szeregu działań ograniczających ryzyko operacyjne w procesach i systemach operacyjnych, w szczególności w zakresie ograniczania ryzyka oszustw oraz podnoszenia bezpieczeństwa w obszarze elektronicznych kanałów dostępu do Banku, co pozwala na skuteczne przeciwdziałanie zagrożeniom przestępczym oraz zapewnienie bezpieczeństwa realizowanych przez klientów transakcji.

10.6. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności (compliance)

Grupa definiuje ryzyko braku zgodności jako skutki nieprzestrzegania w działalności Grupy przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Grupę standardów postępowania. Konsekwencjami tego ryzyka mogą być: utrata klientów, reklamacje, pogorszenie reputacji lub narażenie Grupy na straty związane z roszczeniami prawnymi, karami finansowymi lub innego rodzaju sankcjami, nałożonymi przez regulatorów bądź organy kontrolne. Podstawowymi celami Grupy w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności są: ochrona zaufania klientów i interesariuszy oraz ochrona reputacji Grupy.

W zakresie istotnych działań funkcji compliance w I połowie 2017 r. zostały przeprowadzone prace:

- dostosowujące system kontroli wewnętrznej do przepisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz.U. z 2017 r. poz 637);
- dostosowujące działalność banku do wykonania obowiązków wynikający z ustawy o automatycznej wymianie informacji (CRS).

W I połowie 2017 r. kontynuowano prace w zakresie wdrożenia:

- przepisów pakietu MiFID II / MIFIR wchodzących w życie 3 stycznia 2018 r. w zakresie dostosowania działania Grupy do nowych wymogów prawa dotyczących oferowania produktów inwestycyjnych mających na celu zwiększenie ochrony klienta oraz zapewnienia przejrzystości transakcyjnej;
- przepisów Rozporządzenia w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIPs), które wchodzi w życie 1 stycznia 2018 r. Pakiet przepisów wchodzi w życie niemalże łącznie z przepisami MiFID II/MIFIR. Celem wprowadzenia wyżej wymienionych regulacji jest wzmocnienie ochrony inwestora poprzez obowiązek przygotowania dla każdego produktu w jednolitym formacie karty informacyjnej (KID), która umożliwi inwestorowi porównanie wielu produktów oferowanych przez różne podmioty we wszystkich państwach UE.

11. Zdarzenia po dacie sprawozdawczej

Zdarzenia po dacie sprawozdawczej zostały opisane w Nocie 34 „Zdarzenia po dacie sprawozdawczej” do Skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. za okres od 1 stycznia 2017 roku do 30 czerwca 2017 roku.

12. Perspektywy rozwoju Grupy Raiffeisen Bank Polska S.A.

12.1. Czynniki makroekonomiczne mogące mieć wpływ na wyniki Grupy

Grupa zakłada, że wzrost gospodarczy w całym 2017 r. pozostanie silny osiągając 3,8%. W kolejnych kwartalach dynamika PKB może jednak nieco spowalniać uwagi na wygasanie efektów programu 500+ na konsumpcji oraz z uwagi na możliwe spowolnienie wzrostu gospodarki strefy euro m.in. w następstwie wzrostu rynkowych stóp procentowych. Głównym czynnikiem wspierającym wzrost gospodarki powinny w tej sytuacji stawać się inwestycje, w tym szczególnie te realizowane w sektorze publicznym. Warunkiem przyspieszenia tej kategorii jest jednak zwiększenie wykorzystania funduszy unijnych w ramach perspektywy na lata 2014-2020.

Wyzwaniem dla sektora bankowego w Polsce w II połowie 2017 r. mogą być następujące czynniki o charakterze lokalnym:

- Niepewność odnośnie trwałości poprawy sytuacji finansów publicznych po wejściu w życie reformy emerytalnej;

- nierozwiązana kwestia kredytów walutowych i indeksowanych do walut w sektorze bankowym;
- kurcząca się podaż wykwalifikowanej siły roboczej;
- niska inflacja wydłużający się okres historycznie niskich stóp procentowych.
- niższe niż planowane wykorzystanie funduszy unijnych w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

Wyzwaniem dla sektora bankowego w Polsce w II połowie 2017 r. mogą być następujące czynniki o charakterze międzynarodowym/globalnym:

- możliwość zmian politycznych w strefie euro i Unii Europejskiej w następstwie Brexitu, co może też skutkować rewizją budżetu Unii Europejskiej;
- ewentualne negatywne efekty normalizacji polityki pieniężnej w USA i strefie euro na wzrost gospodarczy na świecie oraz przepływy kapitału pomiędzy rynkami wschodzącymi a gospodarkami rozwiniętymi;
- powrót obaw o znaczne spowolnienie gospodarcze w gospodarce Chin, co niekorzystnie wpłynęłoby na wzrost PKB w strefie euro i w Polsce;
- napięta sytuacja geopolityczna w Korei Północnej, na Bliskim wschodzie i na Ukrainie;
- możliwość powrotu kryzysu na globalnych rynkach finansowych np. w następstwie bankructwa dużej instytucji finansowej bądź w grupie gospodarek silnie zależnych od notowań cen surowców.

Powyższe czynniki mogą mieć wpływ na poziom wyników finansowych Grupy w kolejnych okresach.

12.2. Perspektywy rozwoju Grupy

W II półroczu 2017 r. Grupa będzie kontynuowała realizację ogłoszonego 10 kwietnia 2017 r. programu optymalizacji, którego nadrzędnym celem jest poprawa rentowności Banku, osiągnięcie wskaźnika kosztów do dochodów poniżej poziomu 55% począwszy od 2019 r. i dostosowanie modelu biznesowego Banku do wyzwań rynkowych. Dostosowując plany i decyzje do bieżącej i prognozowanej sytuacji na rynku, Bank będzie dążył do utrzymania pozycji wiodącego banku środka rynku, koncentrując się na małych i średnich przedsiębiorstwach oraz na mikroprzedsiębiorstwach i klientach indywidualnych, którzy są motorem polskiej gospodarki. Aby sukcesywnie realizować założone cele, maksymalizować wynik finansowy dla obecnych oraz przyszłych akcjonariuszy i utrzymywać przy tym status instytucji bezpiecznej dla finansów klientów i uczestników sektora finansowego, Grupa będzie kontynuować działania mające na celu zwiększenie przychodów operacyjnych oraz ograniczenie kosztów poprzez realizację programu optymalizacji, przy utrzymaniu ostrożnego i zorientowanego na biznes zarządzania ryzykiem.

13. Ład Korporacyjny w Raiffeisen Bank Polska S.A.

13.1. Zasady oraz zakres stosowania ładu korporacyjnego

Od początku 2015 r. Bank, jako instytucja finansowa podlega „Zasadom ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” (dalej „Zasady”) wydanym przez KNF, dostępnym na stronach internetowych Banku oraz KNF. Zgodnie z zapisami Zasad, organ nadzorujący dokonał w marcu 2017 r. oceny ich stosowania. Zarząd Banku oraz Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy przyjęły do wiadomości rezultat dokonanego przeglądu.

13.2. Akcjonariat

Na dzień 30 czerwca 2017 r. kapitał zakładowy Banku składał się z 225 668 340 akcji o wartości nominalnej 10 zł każda.

Według informacji na dzień 30 czerwca 2017 r. Raiffeisen Bank Polska S.A. posiadał jednego akcjonariusza, którym jest Raiffeisen Bank International AG.

13.3. Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku a zakres jej działań jest oparty na podstawie ustawy Prawo bankowe, Kodeksu Spółek Handlowych, Statutu Banku oraz uchwalonego Regulaminu.

Skład Rady Nadzorczej Raiffeisen Bank Polska S.A. na dzień 30 czerwca 2017 r. przedstawiał się następująco:

- Dr Johann Strobl – Przewodniczący Rady Nadzorczej;
- Martin Grüll – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej;
- Klemens Breuer – Członek Rady Nadzorczej;
- Andreas Gschwenter – Członek Rady Nadzorczej;
- Władysław Gołębiowski – Członek Rady Nadzorczej;
- Peter Lennkh – Członek Rady Nadzorczej;
- Hannes Mösenbacher - Członek Rady Nadzorczej;
- Selcuk Sari – Członek Rady Nadzorczej.

W ramach Rady Nadzorczej funkcjonują następujące Komitety: Komitet Wykonawczy, Komitet Audytu, Komitet Wynagrodzeń oraz Komitet Ryzyka.

Skład osobowy Komitetów Rady Nadzorczej na dzień 30 czerwca 2017 r. przedstawiał się następująco:

Członkowie Rady Nadzorczej	Komitet Wykonawczy	Komitet Audytu	Komitet Wynagrodzeń	Komitet Ryzyka
Dr Johann Strobl	-	-	Przewodniczący	Członek
Martin Grüll	Przewodniczący	Przewodniczący	Członek	Członek
Klemens Breuer	-	-	Członek	-
Peter Lennkh	Członek	-	-	-
Władysław Gołębiowski	-	Członek	-	-
Dr Hannes Mösenbacher	Członek	Członek	-	Przewodniczący

W dniu 21 lipca 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku powołało Panią Beatę Mońkę oraz Pana Krzysztofa A. Rozena do pełnienia funkcji członków Rady Nadzorczej Banku z dniem 1 sierpnia 2017 r. Zgodnie z otrzymanymi oświadczeniami Pani Beata Mońka i Pan Krzysztof A. Rozen spełniają kryteria niezależności członków komitetu audytu wskazane w Ustawie o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym z dnia 11 maja 2017 r. oraz wymogi wynikające z art. 22aa ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r.

Z uwagi na powyższe oraz złożoną przez Pana Selcuka Sari rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej, na dzień 1 sierpnia 2017 r. skład Rady Nadzorczej Banku przedstawiał się następująco: dr Johann Strobl – Przewodniczący Rady Nadzorczej, Martin Grüll – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, Klemens Breuer – Członek Rady Nadzorczej, Władysław Gołębiowski – Członek Rady Nadzorczej, Andreas Gschwenter – Członek Rady Nadzorczej, Peter Lennkh – Członek Rady Nadzorczej, Beata Mońka – Członek Rady Nadzorczej, Hannes Mösenbacher – Członek Rady Nadzorczej, Krzysztof A. Rozen – Członek Rady Nadzorczej.

13.4. Zarząd Banku

Zarząd Banku działa na podstawie Regulaminu uchwalonego przez Radę Nadzorczą, zapisów Statutu Banku oraz na mocy przepisów obowiązujących przepisów prawa.

W skład Zarządu wchodzi co najmniej trzech członków powoływanych przez Radę Nadzorczą na wspólną pięcioletnią kadencję. W skład Zarządu wchodzi: Prezes Zarządu, Wiceprezes lub Wiceprezesi Zarządu, pozostali Członkowie Zarządu. Wiceprezes Zarządu lub jeden z Wiceprezesów

Zarządu może zostać powołany przez Radę Nadzorczą na stanowisko Pierwszego Wiceprezesa Zarządu Banku, który nadzoruje w szczególności działalność Banku w zakresie bankowości detalicznej.

Członek Zarządu, którego powołanie następuje za zgodą właściwego organu nadzoru bankowego nadzoruje w szczególności zarządzanie ryzykiem.

W I półroczu 2017 r. (w dniu 29 maja 2017 r.) w skład Zarządu Banku powołany został Pan Werner Georg Mayer do pełnienia z dniem 1 czerwca 2017 r. funkcji Członka Zarządu nadzorującego zarządzanie obszarem operacji i IT (COO).

Skład Zarządu Raiffeisen Bank Polska S.A. na dzień 30 czerwca 2017 r. przedstawiał się następująco:

- Piotr Czarnecki – Prezes Zarządu, CEO;
- Maciej Bardan – Pierwszy Wiceprezes Zarządu;
- Jan Czeremcha – Wiceprezes Zarządu;
- Witold Broniszewski – Członek Zarządu, CRO;
- Łukasz Januszewski – Członek Zarządu;
- Piotr Konieczny – Członek Zarządu, CFO;
- Werner Georg Mayer – Członek Zarządu, COO.

14. Oświadczenie Zarządu Raiffeisen Bank Polska S.A.

Zarząd Raiffeisen Bank Polska S.A., którego członkami są: Piotr Czarnecki – Prezes Zarządu, Maciej Bardan – Pierwszy Wiceprezes Zarządu, Jan Czeremcha – Wiceprezes Zarządu, Witold Broniszewski – Członek Zarządu, Łukasz Januszewski – Członek Zarządu, Piotr Konieczny – Członek Zarządu, Werner Georg Mayer – Członek Zarządu, oświadcza, że wedle najlepszej wiedzy:

- śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres od 1 stycznia 2017 roku do 30 czerwca 2017 roku oraz dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska oraz jej wynik finansowy,
- sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska w I półroczu 2017 r. zawiera prawdziwy obraz rozwoju osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.